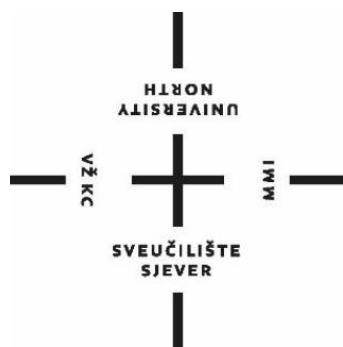

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN

DIPLOMSKI RAD br. 127/OJ2019

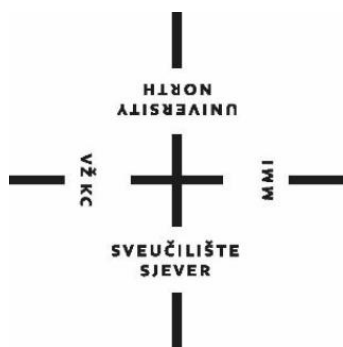
POLITIKA NA LOKALNOJ RAZINI I ETIKA
ODNOSA S JAVNOŠĆU

Kristina Kovač

Varaždin, ožujak, 2019.

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN

Studij Odnosi s javnostima

DIPLOMSKI RAD br. 127/2019

POLITIKA NA LOKALNOJ RAZINI I ETIKA
ODNOSA S JAVNOŠĆU

Studentica:

Kristina Kovač, mat. br.: 0513/336D

Mentor:

doc. dr. sc. Tvrtko Jolić

Varaždin, ožujak 2019.

Prijava diplomskog rada

Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za odnose s javnostima

STUDIJ diplomski sveučilišni studij Odnosi s javnostima

PRESTUPNIK Kristina Kovač

MATIČNI BROJ 0513/336D

DATUM 04.02.2019.

KLASIFIKACIJA Etika u odnosima s javnostima

NASLOV RADA Politika na lokalnoj razini i etika odnosa s javnošću

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Local-level politics and ethics of public relations

MENTOR doc. dr. sc. Tvrko Jolić

EVANJE docent

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc. dr. sc. Danjo Čeršpinko, predsjednik
2. doc. dr. sc. Anita Jeličić, član
3. doc. dr. sc. Tvrko Jolić, mentor
4. izv. prof. dr. sc. Anica Hunjet, zamjena
5. _____

Zadatak diplomskog rada

BROJ 127/OJ2019

OPIS

Odnosi s javnostima na lokalnoj razini, iako medijski manje vidljivi od onih na državnoj razini, imaju važnu ulogu u političkom životu svake zajednice. Zadaća je ovoga rada izložiti najvažnije etičke probleme i izazove s kojima se susreće komunikacija s javnostima na lokalnoj razini. Studentica u radu treba:

1. izložiti osnovne teorije etike u odnosima s javnostima
2. analizirati veze politike i odnosa s javnostima
3. ukazati na specifičnosti u odnosima s javnostima u politici na lokalnoj razini
4. istražiti transparentnost odnosa s javnostima na primjeru općinske uprave Sveti Đurđ

ZADATAK UPUĆEN 10.11.2018.

SAŽETAK

Komunikacijski profesionalci, često podliježu kritičkom istraživanju ne samo prema vanjskim javnostima već i unutarnjim, te se nalazimo u stanju konstantnog preispitivanja moralne dimenzije naših života. Iz tog razloga vrlo je bitno prepoznavanje etičkih pitanja, odnosno moramo biti u stanju vjerovati jedni drugima da ćemo se pridržavati sporazuma ako to i nije u našem interesu.

Za potrebe diplomskog rada provedena su dva različita pristupa u istraživanju. Prvi instrument za prikupljanje podataka bio je nestrukturirani intervju načelnika Općine Sveti Đurđ i djelatnika Općine. Intervjuom su se pokušala dobiti dublja razmišljanja o problemu, odnosno dobiti mišljenje o međusobnom odnosu viđenja informiranosti mještana Općine Sveti Đurđ.

Istraživanje je bilo provedeno i putem anketnog upitnika, po principu „podijeli pa skupi“. U istraživanju su sudjelovala 100 ispitanika iz područja Općine Sveti Đurđ gdje su se nastojali dobiti stavovi mještana Općine Sveti Đurđ o etičnosti općinske uprave, odnosno pridržavanje etičkih normi. Također, nastojalo se uvidjeti predodžba mještana o informiranosti o radu općinske uprave, tj. omogućuje li Općina Sveti Đurđ pravovremeno, točno i jasno informiranje svojih mještana o radu lokalne samouprave. Intervju i anketiranje provedeno je tijekom veljače 2019. godine.

Istraživanje je pokazalo da su stavovi mještana prema etičnosti općinske uprave Općine Sveti Đurđ jako povoljni. Naime, skoro polovica ispitanika, odnosno 43% smatra da se općinska uprava Općine Sv. Đurđ ponaša u skladu s etičkim normama. Nadalje, mještani Općine Sv. Đurđ smatraju da djelatnici Općine obavljaju svoj posao u skladu s iskustvom, znanjem i kompetencijama, kao i da djelatnici profesionalno ljubazno i nepristrano postupaj prema mještanima. Mještani su kroz anketu pokazali da Općina u punoj mjeri pokazuje namjeru da istinito, pravovremeno i jasno informira mještane o svom radu i da podržavaju način na koji su informirani u Općini Sv. Đurđ. Također, mještani smatraju da djelatnici pri obavljanju dužnosti primjenjuju stručno znanje tako da građanima pomažu ostvarivati njihova prava postupajući pritom u skladu s načelom zakonitosti i načelom zaštite javnog interesa.

Percepcija općinske uprave, odnosno načelnik Općine smatra da su mještani dosta informirani o radu Općine SV. Đurđ. Isto tako, smatra da za veće informiranje mještana

nije potrebno kao ni da bi se ulagalo u odnose s javnošću jer on obavlja te poslove jako dobro. Potvrđeno je da etički kodeks ne postoji, ali da ni nije potreban jer kako načelnik i djelatnik kažu međusobni odnosi su dobri. Neverbalnom komunikacijom stekao se dojam da se ne pridaje velika pažnja međuljudskim odnosima, već je bitno da svatko od njih radi svoj posao.

Ključne riječi: *odnosi s javnošću, etika, politika, lokalna uprava, Općina Sveti Đurđ.*

SUMMARY

Communication professionals are often subject to critical research not only to external audiences but also to the internal, and we are in a state of constant re-examination of the moral dimension of our lives. That is why it is very important to recognize ethical issues, that is, we must be able to trust each other that we will abide by the agreement if it is not in our interest.

Two different approaches to the research were conducted for the purpose of the thesis. The first instrument for collecting the data was an unstructured interview of mayor of Sveti Đurđ and employees of the municipality. Interview tried to get deeper thoughts about the problem, respectively get an opinion about mutual relationship seeing information the locals of Sveti Đurđ municipality.

Research was conducted and through survey questionnaire, by principle "divide and collect". The survey was attended by 100 respondents from the area of Sveti Đurđ municipality where they were trying to get opinions local people of Sveti Đurđ municipality, about ethics municipal administration, apropos adherence ethical standards. Also, they were trying to find out the image of the locals about information on the work of the municipal administration, enables the Municipality of Sveti Đurđ duly, accurate and clear information of their local people about the work of local self-administration.

Interview and survey questionnaire was carried out in February 2019.

Research has shown that's the attitudes locals according to the ethics of the municipal administration of the Municipality of Sveti Đurđ, very favorable. Almost half of respondents, or 43%, believe that the municipal administration of the Municipality of Sv. Đurđ behaves in accordance with ethical standards. Furthermore, residents of the Municipality of Sv. Đurđ believe that the employees of the Municipality perform their work in accordance with their experience, knowledge and competences, as well as that the employees are professionally friendly and impartial treat the locals. The locals showed through the survey that the Municipality fully approve the intention to tell the locals about their work in a true, timely and clear manner and to support the way they are informed in the Municipality of Sv. Đurđ. Also, local people consider that employees perform professional expertise in performing their duties by helping citizens to exercise

their rights while acting in accordance with the principle of legality and the principle of the protection of public interest.

The Mayor of the municipality considers that the locals are sufficiently informed about the work of the Municipality of Sv. Đurđ. It also considers that for greater information of the locals it is not necessary either to invest in public relations because he doing these jobs very well. It has been confirmed that the code of ethics does not exist, but it is not needed because both the mayor and the employee say the interrelationships are good. Nonverbal communication got the impression that does not pay great attention to interpersonal relationships, but it is important that each of them is doing their job.

Key words: *public relations, ethics, politics, local administration, Municipality of Sveti Đurđ.*

ZAHVALA

Zahvaljujem svom mentoru doc.dr.sc. Tvrtku Joliću na prihvaćanju mentorstva i na stručnoj pomoći pruženoj tijekom izrade ovog rada.

Također se zahvaljujem načelniku Općine Sveti Đurđ koji je pristao sudjelovati u istraživanju, te time pridonio Diplomskom radu, kao i djelatnicima Općine Sveti Đurđ. Posebno se zahvaljujem prijateljicama koje su mi pomogle u anketiranju mještana Općine Sveti Đurđ. Hvala Vam na trudu bez kojih ovaj Diplomski rad sigurno ne bi uspjela završiti u tako kratkom roku.

Najviše se zahvaljujem svojoj mami, na beskonačnom strpljenju, razumijevanju i ljubavi. Zahvaljujem se i svojoj sestri jer je jedina i neponovljiva. Hvala ti na tvom velikom srcu, u kojem znam da imam posebno mjesto. Hvala ti što si to uvijek znala pokazati.

Također, zahvaljujem se svim profesorima i djelatnicima Sveučilišta Sjever kao i kolegama bez kojih studij ne bi prošao tako zabavno. Hvala svim mojim prijateljima i bliskim ljudima na zajedničkim trenucima, iskustvima i razgovorima koji su od mene učinili bolju osobu. Hvala ti D., što si bio tu.

Ovaj rad posvećujem
Tati Marijanu
koji je s anđelima me
bodrio tijekom
studiranja.

SADRŽAJ

SAŽETAK	I
SUMMARY	IV
ZAHVALA	VI
1. UVOD	1
2. ETIKA U ODNOSIMA S JAVNOŠĆU	3
2.2. Određenje etike	3
2.3. Etičke teorije	4
2.3.1. Konzekvencijalizam	4
2.3.2. Deontološka etika	5
2.3.3. Etika vrlina	6
2.4. Značaj etike u odnosima s javnošću	6
2.5. Etički kodeksi odnosa s javnošću	7
3. POLITIKA I ODNOSI S JAVNOŠĆU	9
3.1. Određivanje političkih odnosa s javnošću	9
3.2. Sudionici političkih odnosa s javnošću	11
3.3. Javnost političkih odnosa s javnošću	13
3.3.1. Opća javnost	13
3.3.2. Ciljana javnost	14
3.3.3. Dionici	15
3.3.4. Stakeholderi	16
3.4. Smjernice za djelatnike političkih odnosa s javnostima	16
3.5. Etički kodeks državnih službenika Republike Hrvatske	17
4. LOKALNA SAMOUPRAVA I ODNOSI S JAVNOŠĆU	20
4.2. Lokalna vlast	21
4.3. Komunikacijska funkcija lokalne samouprave	21
4.3.1. Odnosi s medijima	22
5. ISTRAŽIVANJE TRANSPARENTNOSTI ODNOSA S JAVNOŠĆU NA PRIMJERU OPĆINE SVETI ĐURĐ	24
5.1. Opće značajke Općine Sveti Đurđ	24
5.1.1. Geografske, prirodne i kulturne značajke	24
5.1.2. Gospodarske značajke	25
5.1.3. Demografske i socijalne značajke	26
5.1.4. Općinska uprava	27
5.2. Predmet istraživanja	27

5.3. Problem istraživanja	27
5.3. Cilj istraživanja	28
5.5. Istraživačka pitanja	29
5.6. Varijable istraživanja	29
5.7. Metodologija i instrumenti istraživanja	30
5.8. Uzorak.....	31
6. REZULTATI ISTRAŽIVANJA O TRANSPARENTNOSTI ODNOSA S JAVNOŠĆU U OPĆINI SVETI ĐURĐ	34
7. RASPRAVA.....	50
8. OGRANIČENJA, DOPRINOSI I PREPORUKE ISTRAŽIVANJA	56
9. ZAKLJUČAK.....	57
10. LITERATURA	60
11. POPIS GRAFIKONA	62
12. PRILOZI	64
Slika 1: Udio radnih mjesta hrvatskih stručnjaka za odnose s javnošću prema sektoru. ...	64
Slika 2: Položaj Općine Sveti Đurđ u Varaždinskoj županiji.....	64
Prilog 1: Anketni upitnik	65
Prilog 2: Pitanja i transkripcija intervjua	70

1. UVOD

Ako smo se ikada upustili u rasprave o etičkom ponašanju možemo zaključiti da su sve drugo samo ne dosadne. Zbog toga je od presudne važnosti poznavanje etičkih principa i toga odakle su oni izvedeni jer može utjecati na naše ponašanje, a time i na naše reakcije.

Prožimanje politike, ekonomije, medija i etike jedan je od ključnih značajki postmodernoga svijeta. Novi politički trendovi kao estradizacija politike, politike kao prodavanje brenda nauštrb političkome sadržaju, dubini i vrijednostima prodiru do svake osobe.

Budući da tragovi političkih odnosa s javnošću mogu se naći još iz doba antike kada je Kvint Tulije Ciceron ponudio savjet svome bratu Marku Tuliju Ciceronu koji je sudjelovao u izbornoj utrci za konzula Rima, možemo zaključiti da su politički odnosi s javnošću staro zanimanje (Tomić, 2017: 23). Suvremeni odnosi s javnošću javljaju se u vrijeme globalne informatizacije, a razvoj metoda i moderne političke kampanje započinje u posljednjem desetljeću 19. stoljeća. Socijalne reforme devetnaestog stoljeća, koje su se bavile socijalnim problemima prouzročenim industrijskom revolucijom rezultirale su većom ulogom lokalnih vlada.

Kroz rad bit će pobliže objašnjen pojam i značaj etike u odnosima s javnošću, etičke teorije te etički kodeksi odnosa s javnošću. Nadalje govorit će se o političkim odnosima s javnošću tko su sudionici, a tko javnost te kako se dijele. Navest će se smjernice za djelatnike političkih odnosa s javnošću, te etički kodeks državnih službenika Republike Hrvatske. U daljnjem dijelu posebna pažnja bit će skrenuta na lokalnu samoupravu i komunikacijsku funkciju, te odnosi s medijima. Glavnina rada bit će posvećena istraživanju transparentnosti odnosa s javnošću na primjeru Općine Sveti Đurđ. Ujedno će biti prikazane geografske, prirodne i kulturne značajke, te socijalne, demografske i gospodarske značajke Općine Sveti Đurđ. Najprvo ćemo se posvetiti metodologiji istraživanja, odnosno predmetu, problemu i cilju istraživanja, a u drugom dijelu istraživanja slijede rezultati istraživanja o transparentnosti odnosa s javnošću u Općini Sveti Đurđ, odnosno u tome će se poglavlju diplomskog rada prikazuju rezultati dobiveni anketiranjem mještana Općine Sveti Đurđ i to grafovski i opisno. Također, će se prikazati rezultati dobiveni intervjuiranjem načelnika i djelatnika Općine.

Nadalje, slijedi poglavlje u diplomskom rada koje sadrži raspravu. U raspravi će se analizirati rezultati istraživanja prikazani u prethodnom poglavlju diplomskog rada, odnosno donose se određeni zaključci o provedenom istraživanju te se verificiraju istraživačka pitanja postavljena prije početka provođenja istraživanja. Ograničenja, doprinosi i preporuke istraživanja slijede nam pred kraj diplomskog rada. Ukratko ćemo opisati koje su preporuke i doprinosi ovoga istraživanja, odnosno diplomskog rada, te na koje sve probleme smo naišli. Pred kraj samog diplomskog rada slijedi literatura koja se koristila pri pisanju diplomskog rada, kao i popis grafikona koji su uvršteni u diplomski rad. Na kraju rada nalaze se prilozi, odnosno slike i anketni upitnik korišten za potrebe istraživanja provedenog i prikazanog u diplomskom radu, kao i transkribirani intervju načelnika i djelatnika Općine Sveti Đurđ.

2. ETIKA U ODNOSIMA S JAVNOŠĆU

Svaka djelatnost ima svoje moralne obaveze koje treba ispunjavati, pa tako i odnosi s javnošću. Budući da postoji nekoliko definicija o odnosima s javnošću, te da postoje oprečne rasprave o njima, Milas prema (Tomić, 2008.) navodi da su s jedne strane odnosi s javnošću persuazivna komunikacija s obzirom da su nošeni motivacijom kontroliranja okoline, odnosno pokušavanja zadobivanja potpore okoline. S druge strane želi se pak dokazati da su odnosi s javnošću etički besprijekorno ponašanje, nošeno nastojanjem za obostranim razumijevanjem (Milas, 2012: 58).

2.2. Određenje etike

Znanost o ćudoređu i o onom običajnosnome i moralnome proučava etika. Etika dolazi od *grč. ethika* što znači moralan, ćudoredan (Kangrga, 2004: 19). Prema Frankenu etika je filozofija morala ili filozofsko razmišljanje o moralu, moralnim problemima i moralnim sudovima (Frankena, 1998: 3).

Hrvatska enciklopedija daje nam definiciju: „etika je skup načela moralnoga (ćudorednog) ponašanja nekoga društva ili društvene skupine koja se zasnivaju na temeljnim društvenim vrijednostima kao što su: dobrota, poštenje, dužnost, istina, ljudskost itd. To je filozofska disciplina koja ispituje zasnovanost i izvor morala, temeljne kriterije za vrjednovanje te ciljeve i smisao moralnih htijenja i djelovanja.“¹

Prema Berčiću etika se dijeli na tri dijela: *primijenjena etika*, *normativna etika* i *meta-etika*. *Primijenjena etika* nastoji dati odgovore na konkretna etička pitanja, ali ne nastoji izgraditi opću i sveobuhvatnu etičku teoriju dok se u *normativnoj etici* nastoji izgraditi sveobuhvatnu etičku teoriju koja bi na sustavan način davala odgovore na pojedina etička pitanja, o čemu će biti više riječi u slijedećem poglavlju. U pravilu, trebala bi nam kazati što trebamo činiti i zašto trebamo činiti baš to a ne nešto drugo, odnosno trebala bi ponuditi i sadržaj i opravdanje (Berčić, 2012: 127).

Treći dio etike jest *meta-etika* koja je najopćenitiji i najapstraktniji dio etike u kojem se proučava *semantika*, *ontologija* i *epistemologija moralnih termina i svojstava* (Berčić, 2012: 130).

¹ <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=18496>, preuzeto, 15. 1. 20019.

2.3. Etičke teorije

U ovome poglavlju pozabavit ćemo se o normativnoj etici koja se dijeli na tri velike skupine:

- *konzekvencijalizam* – gledište da prvenstveno treba imati na umu posljedice naših postupaka;
- *deontologija* – stajalište da postoji skup pravila kojih se trebamo pridržavati;
- *aretička etika* ili *etika vrlina* – gledište da isključivo treba imati na umu vrline i mane ljudi (Berčić, 2012: 130).

2.3.1. Konzekvencijalizam

Posljedična moralnost ili konzekvencijalizam spada u normativnu etiku koja nastoji izgraditi sveobuhvatnu etičku teoriju koja bi na sustavan način davala odgovore na pojedina etička pitanja (Berčić: 2012: 130).

Prema konzekvencijalizmu jedan način za procjenu istraživanja bio bi odmjeravanje potencijalnih koristi i rizika, kako bi se utvrdilo hoće li posljedice vjerojatnije biti dobre ili loše. Posljedice naših postupaka jesu ono u čemu je utemeljena sva etička vrijednost naših postupaka, principa, karakternih osobina i svega ostalog što uopće podliježe etičkom vrednovanju (Berčić, 2012: 130).

Berčić navodi da različite posljedične teorije imaju različite poglede na to kakve posljedice se trebaju promicati, a to su: hedonizam i egoizam, te jedna od najutjecajnijih *etički univerzalizam* ili *utilitarizam*. Prema utilitarizmu, naša jedina dužnost je maksimalizirati korisnost, koja se shvaća kao sreća ili dobrobit za sve pojedince na koje utječe ta aktivnost. Zapravo zagovornici utilitarizma nastoje „pomoći“ da ljudima bude bolje, da bolje žive i da budu sretni (Berčić, 2012: 132).

Prema Frankeni utilitarizam nam nalaže da je jedini, konačni standard ispravnog načelo koristi ili dobrobiti koje sasvim strogo kaže da moralni cilj kojemu trebamo težiti u svemu što činimo je najveća moguća prevaga dobra nad zlom. Razlikujemo dvije vrste utilitarizma: utilitarizam postupaka, koji nam govori da svaki pojedinac postupak treba vrednovati po posljedicama do kojih dovodi i utilitarizam pravila koji ima drugačije gledište, a to je da moramo govoriti što nam je činiti u određenim situacijama

pozivanjem na pravilo, a ne pitajući se koja bi određena radnja imala najbolje posljedice u određenoj situaciji (Frankena, 1998: 29 - 30).

Jedan od prigovora takvog pristupa je da njegov fokus na sveukupne posljedice može dovesti do zanemarivanja interesa pojedinca te nedovoljno prepoznavanje osnovnih moralnih prava pojedinca (Berčić, 2012: 134).

2.3.2. Deontološka etika

Budući da deontoloških teorija ima različitih vrsta, a ovisno o ulozi koju pridaju općenitim pravilima, „izvukli“ smo najjednostavniju definiciju: deontologija ili etika dužnosti jest etička teorija koja se temelji na skupu pravila, odnosno dužnosti kojih se potrebno pridržavati.

Izraz deontologija dolazi od grčkih riječi *deon* (dužnost ili obveza), i *logos* (govor ili znanost). U doslovnom prijevodu znači znanost o dužnosti (Berčić, 2012: 136).

Etička pitanja koja nisu adekvatno riješena konzekvencijalističkim pristupom, mogu se na bolji način objasniti u pogledu dužnosti. Ova pravila ili dužnosti mogu se promatrati kao ograničavajući čimbenici u načinu na koji tretiramo ljude. Ideja da ljude ne trebamo tretirati samo kao sredstvo povezana je sa Kantovom deontološkom teorijom. Kant je prvenstveno htio povezati razum i dosljednost s etikom (Frankena, 1998: 25).

Kant razlikuje dvije vrste imperativa: hipotetički imperativ i kategorički imperativ. Hipotetički imperativ imaju formulu: ako trebaš x trebaš napraviti y. Na primjer: ako želiš da tvoje istraživanje bude etično, moraš pribaviti pristanak ljudi na istraživanje.

Prva formulacija Kantovog kategoričkog imperativa: „djeluj samo prema maksimi za koju istovremeno želiš da postane općim zakonom“. Iz ovog koncepta konzistentnosti Kant je razvio ideju poštivanja ljudi kao osoba, odnosno poštivanje njihovog dostojanstva (Frankena, 1998: 26).

Druga formulacija Kantovog kategoričkog imperativa: „djeluj samo na onaj način na koji uvijek tretiraš čovječanstvo, bilo u vidu vlastite osobe ili bilo koje druge osobe, nikada jednostavno kao sredstvo, nego uvijek istovremeno i kao cilj“. Još jedan utjecajan deontološki pristup utemeljen na ljudskim pravima (Frankena, 1998: 25).

2.3.3. Etika vrlina

Za razliku od prethodne dvije teorije gdje prioritet u vrednovanju imaju njihovi postupci kako to smatraju pobornici deontološke etike ili pak posljedice njihovih postupaka kao što to misle zastupnici konzekvensijalističke teorije, etika vrlina ili aretička etika je teorija u suvremenoj etici prema kojoj prioritet u vrednovanju imaju karakterne osobine ljudi. Dakle, etika vrlina nam kaže kakve osobe trebamo biti, a ne što trebamo činiti (Berčić, 2012: 147).

Krjeposna moralnost ili Aristotelova zlatna sredina, odnosno etika vrlina usredotočena je na čovjeka i njegove osobine kao što su: čestitost, srdačnost iskrenost, strpljenje, mudrost, odlučnost (Berčić, 2012: 148).

Povijesno gledajući, navode se četiri kardinalne vrline: *razboritost*, *pravednost*, *hrabrost* i *umjerenost*. Platon je u svojim radovima analizirao vrline, a okosnicu etike vrlina i danas predstavlja Aristotelova *Nikomahova etika*. Aristotel je sve vrline podijelio na dvije velike skupine: moralne (hrabrost, umjerenost; darežljivost, izdašnost, ponos, odlučnost, suzdržanost, duhovitost, iskrenost, prijateljstvo, pravednost) i intelektualne (spoznaja principa, znanost, mudrost; tehničke vještine i razboritost). U *Nikomahovoj etici* posebno su detaljno analizirane vrline prijateljstva i pravednosti, kao i ideja dobrog života i sreće (Berčić, 2012: 149).

Kritičari etike vrlina smatraju da mogu biti suprotstavljeni pogledi na ono što smatramo ljudskim napretkom, odnosno različiti pogledi na vrlinu, kao i da ne pruža jasnu sliku onoga što bismo trebali učiniti jer nam govori što bi osoba trebala biti, ali ne i kako bi trebala djelovati u određenim situacijama.

2.4. Značaj etike u odnosima s javnošću

Profesionalizam je ključ svakog uspjeha u obavljanju bilo kojeg posla. Budući da se odnosi s javnošću susreću s mnoštvo proturječnosti, djelatnik mora pomno procijeniti što je dobro, a što nije u datom trenutku.

Tkalac Verčić govori nam ako se odnosi s javnošću primjenjuju u skladu s etičkim normama mogu potaknuti niz pozitivnih društvenih pomaka koje su vidljive u različitim prikupljenim dobrotvornim financijskim sredstvima, stipendijama, neprofitnim

organizacijama protiv bolesti, smanjenje siromaštva i udomljenje beskućnika i dr. (Tkalac Verčič, 20015: 33).

Cutlip i suradnici ističu nekoliko osnovnih pozitivnih značajki društveno odgovornih odnosa s javnošću:

1. unapređuju profesionalnu praksu kodificiranjem i primjenom standarda etike i ponašanja;
2. unapređuju organizacije isticanjem potrebe za njihovim javnim prihvaćanjem;
3. služe javnom interesu artikuliranjem svih stajališta unutar javnog forma;
4. služe našem segmentiranom, raštrkanom društvu tako da komuniciranjem i posredovanjem zamijene dezinformacije informacijama, neslogu razumijevanjem;
5. ispunjavaju svoju društvenu odgovornost promicanja javne dobrobiti pomažući društvenim sustavima da se prilagode promjenjivim potrebama i okolišima (Cutlip i sur., 2003: 146 – 147).

2.5. Etički kodeksi odnosa s javnošću

Budući da svaka profesija zahtjeva posebna znanja i vještine važne za javnu dobrobit, podrazumijeva se da su sposobni obavljati samo kvalificirani pojedinci, a to govori i o nužnosti strogoga kodeksa i njegovoga provođenja.

Prema Tomić, *Deklaracija načela* bio je prvi etički kodeks za odnose s javnošću, koju je sastavio Ivy Lee 1906. godine.

Deklaracija načela glasi: „(...) Sav naš rad je otvoren javnosti. Naš cilj je osigurati vijesti. (...) Mi jamčimo točnost. Brzo ćemo proslijediti svaki novi detalj vezan uz bilo koji predmet te ćemo rado pomoći urednicima da se izravno osvjedoče u vjerodostojnost bilo koje činjenice. Ukratko, naš je plan da iskreno i otvoreno, u ime poslovnih koncerna i javnih institucija, pružamo tisku i javnosti SAD-a brze i točne informacije o predmetima o kojima javnost želi znati više.“ (Tomić, 2016: 1110).

S obzirom da trenutno stanje etike u praksi odnosa s javnošću uvelike ovisi o etičkim kodeksima koje sastavljaju stručne organizacije, a jedan od najpoznatijih je *Etički kodeks Public Relations Society of America (PRSA)*. Usvojen je 1954., a cilj mu je

postaviti članovima PRSA-e zajedničke smjernice ponašanja, a menadžerima pružiti čisto razumijevanje njihovih standarda. Kako bi se razlikovalo profesionalaca u odnosima s javnošću od raznoraznih mutnih promotora i publicista koji su počeli koristiti termin odnosi s javnošću, PRSA je bio prvi glavni alat za razlikovanje takvih aktivnosti (Tomić, 2016: 1110).

Drugi međunarodni kodeks donesen je u Ateni 1968, dopunjen 1968. i 2009. godine zove se *Etički kodeks International Public Relations Association*, skraćeno (IPRA). IPRA je nastojala biti intelektualni vođa profesiji odnosa s javnošću. Kao uzor IPRA-inom kodeksu u njega su integrirana i još tri ranija kodeksa: Venecijanski, Atenski i Briselski kodeks. Poštivanje ljudska prava, dostojanstvo i vrijednost ljudske osobe, odnosno *Deklaracija o ljudskim pravima* smatraju se temelj IPRA-e. Još dvije bitne stavke u načelima IPRA-e su demokracija i etika (Tomić, 2016: 1112 - 1113).

Kodeks ponašanja Chartered institute of public relations (CIPR). Ovo je jedini Kodeks gdje članovi imaju obvezu obnavljanja članstva svake godine, s ciljem da ih podsjeća na odrednice samoga kodeksa. Najveća je strukovna organizacija praktičara odnosa s javnošću u Europi. Članovi Instituta za odnose s javnošću obavezuju se pridržavati najviših standarda profesionalnog postupanja, integriteta, povjerljivosti, financijskog poslovanja i osobnog ponašanja. Tu su još *Međunarodna udruga poslovnih komunikatora* (IABC), *Lisabonski kodeks odnosa s javnošću* (CERP) i dr. (Tomić, 2016: 1111 - 1115).

Radi podizanja svijesti o samoj struci *Hrvatska udruga za odnose s javnošću*, 2014. godine donijela novi etički kodeks. U *Etički kodeksu Hrvatske udruge za odnose s javnošću* (HUOJ)² definirani su standardi i pravila ponašanja u obavljanju poslova odnosa s javnošću u odnosu s klijentima, poslodavcima, medijima, odnosno svim drugim javnostima s kojima komuniciraju i surađuju te širom zajednicom. U Kodeksu je osam temeljnih vrijednosti: stručnost, nezavisnost, odanost, pravednost, poštovanje, različitost, osobna odgovornost, a svaka od vrijednosti opisno je definirana kako bi bilo jasnije na što se odnosi.

² Cijeli kodeks: http://www.huoj.hr/files/File/Eticki_kodeks_HUOJ_final.pdf, preuzeto, 21. 1. 2019.

3. POLITIKA I ODNOSI S JAVNOŠĆU

U Hrvatskoj većina stručnjaka za odnose s javnošću radi u javnom sektoru³, čiji velik udjel čine javna uprava i regionalna ili lokalna samouprava. Tradicionalno, odnosi s javnošću bili su usmjereni na odnose s vladom, njezinim različitim tijelima i drugim političkim dionicima. U današnje vrijeme taj dio upravljanja često se naziva i lobiranje⁴ (Tkalac Verčić, 2015: 158).

Uvođenjem novih tehnika, odnosno modernizacijom političkih sustava, omogućene su brze promjene u prikupljanju i obradi informacija te njihovu objavljivanju. Osnovne odrednice novih, modernijih pristupa u upravljanju smatraju se: izbjegavanje tradicionalnog odnosa između vlasti i običnih ljudi kao i neravnopravnosti o tome pitanju, aktivno odlučivanje građana, te ideja minimalnog upletanja države u živote pojedinaca. Upravo te odrednice predstavljaju temelj za razvoj novog polazišta u odnosima s javnošću, koji polako nadilaze dosadašnje načine informiranja, kao jedinog komunikacijsko-informacijskog kanala prema javnosti (Maretić, 2008 :86).

3.1. Određivanje političkih odnosa s javnošću

S obzirom da su politički odnosi s javnošću još nedovoljno istraženi, te da ima malo odgovarajuće literature, teško je i točno odrediti što se sve danas podrazumijeva pod političkim odnosima s javnošću. Neki autori smatraju da se odnose samo na odnose s javnošću političkih stranaka, dok drugi pak teoretičari koji političke odnose s javnošću promatraju iz šire perspektive u tome segmentu sagledavaju i komunikaciju u državnim tijelima kao i stranačku komunikaciju.

Širu perspektivu dao nam je prof. Tomić koji prema A. Zipfel smatra da se pod „političke odnose s javnošću misli na strateške komunikacijske aktivnosti sudionika političkog procesa s ciljem informiranja i uvjeravanja radi ostvarivanja pojedinačnih interesa“ (Tomić, 2017: 30).

³Vidi sliku 1.

⁴Lobiranje (eng. *lobbying*) je neslužbeno djelovanje u čiju korist nagovaranjem ili prikrivenim pritiskom. Označava način zastupanja interesu politici, u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, preuzeto sa: www.hrleksikon.info/pretrazivanje.html?q=lobiranje, 21. 1. 2019.

Budući da definiranje političkih odnosa s javnošću zavisi od discipline i perspektive, iz općeg stajališta A. Zipfel razlikuje tri općenita pristupa:

1. Sa gledišta *mikro-perspektive*, odnose s javnošću se definira pomoću njihovih instrumenata i aktivnosti, prema tome „Odnosi s javnošću su ono čime se u biti bave odnosi s javnošću“. Nerijetko ovakvo shvaćanje odnosa s javnošću primjenjuju praktičari i organizacije koje ističu normativna gledišta da bi opravdali svoj rad, odnosno djelovanje.

2. *Teorija organizacije* u današnje vrijeme smatra se najprihvaćenijim konceptom odnosa s javnošću. Bavi se doprinosom odnosa s javnošću sa svrhom postizanju ciljeva organizacije.

3. Gledano s *makro-perspektive* koja se bavi funkcijom odnosa s javnošću u društvu imamo dvojaka gledišta. S jedne strane odnosi s javnošću smatraju se dijelom sustava javne komunikacije koji također uključuje novinarstvo i koji osigurava informacije o predmetima značajnima za javnost, dok s druge strane teoretičari smatraju da odnosi s javnošću funkcionalno zavise od društvenih sustava pa se prema tome treba ih promatrati kao njihov podsustav. Istomišljenici Franza Ronnebergera smatraju da su odnosi s javnošću neophodni za funkcioniranje demokratskog sustava, iz razloga jer pomažu javnome pomnom analiziranju različitih interesa unutar demokratskog društva. Samim time oni omogućuju njihovo usklađivanje i integriranje (Tomić, 2017: 30 - 31).

Iz gore navedenih perspektiva, Tomić prema (A. Zipfel, 2008.) navodi da se: „politički odnosi s javnošću odnose na strateške aktivnosti komunikacije aktera koji sudjeluju u političkom procesu koji su usmjereni na informativne i uvjerljive ciljeve da bi ostvarili pojedinačne interese“ (Tomić, 2017: 31). No, s obzirom da ova definicija vidi komunikaciju političkih odnosa s javnošću jednosmjernom i izražava funkcionalnu perspektivu, te ne utjelovljuje prijelaz prema stvaralačkoj perspektivi, vjeruje se kao je odnosna perspektiva ključna za razumijevanje svih procesa koji uključuju politiku, komunikaciju i odnose s javnošću (Tomić, 2017: 31).

Definiciju koju su nam dali J. Strömbäck i S. Kioussis glasi: „politički odnosi s javnošću su proces upravljanja pomoću kojeg politički akteri zbog političkih razloga, pomoću učinkovite komunikacije i aktivnosti, nastoje utjecati i uspostaviti, izgraditi i održati

dobre odnose i reputacije s ciljnim javnostima da bi podržati misiju i postigli političke ciljeve“ (Tomić, 2017: 31).

Prema B. McNairu politički odnosi s javnošću su „taktike upravljanja medijima i informacijama koje su namijenjene osiguranju da stranka prima maksimum povoljnog publiciteta i minimum negativnog“ (Tomić, 2017: 31). Budući da se ovo shvaćanje političkih odnosa s javnošću uglavnom sastoji od upravljanja medijima, upravljanja imidžom i upravljanja informacijama, možemo zaključiti da navedena definicija nema mnogo toga zajedničkog sa suvremenim shvaćanjima odnosa s javnošću. Iako je ovo usko shvaćanje odnosa s javnošću, ali je vrlo tipično za to kako znanstvenici političke komunikacije često vide odnose s javnošću.

Budući da uključuje različite funkcije odnosa s javnošću često naglašene u literaturi, kao što su upravljanje publicitetom, upravljanje reputacijom, javnim poslovima, upravljanje pitanjima i održavanje odnosa, B. McNairova definicija u suvremenom shvaćanju najbolje je prilagođena kontekstu politike i političke komunikacije (Tomić, 2017: 32).

3.2. Sudionici političkih odnosa s javnošću

Komunikacija odnosa s javnošću jedan je od natjecatelja pretrpanoj porukama. Kako bi se pridobila pozornost medija, a time i javnosti i publike politički akteri proizvode događaje. Budući da svaki akter, odnosno svaka tema ne može „prodrijeti“ u javnost zbog ograničenog medijskog kapaciteta, učestalo se vodi borba za pozornost masovnih medija koja je dio sveopće borbe za kontrolu nad javnom arenom.

Politički akteri da bi pridobili pozornost publike, a time i bili interesantni medijima moraju proizvesti događaje koji su zanimljivi ciljanoj javnosti (Tomić, 2017: 38).

Švicarski znanstvenik H. Kriesi u svom radu *Strateška politička komunikacija* smatra kako su sudionici koji nastupaju u javnoj areni pojedinci, odnosno članovi političke elite u strankama i udruženjima, stručnjaci, novinari, aktivisti pokreta.

On je pojedince svrstao u tri kategorije:

1. *politički establišment*⁵: u tu skupinu spada vlada, oporba, stranke, interesna udruženja i organi uprave. Oni za razliku od autsajdera imaju institucionalizirani pristup pregovaračkim arenama;
2. *mediji*: tisak – pojedinačne novine, radio-difuzija – radio i televizija, te pojedinačni emiteri;
3. *autsajderi*: socijalni pokreti (Tomić, 2017: 39).

Prema Z. Tomiću, različiti autori različito tumače aktere političkih odnosa s javnošću. S jedne strane, znanstvenik B. McNair u aktere političke komunikacije ubraja:

- političke organizacije – političke stranke, javne organizacije, skupine za pritisak, terorističke organizacije, vlade...;
- mediji;
- građani.

Dok s druge strane, prema pristupu A. Zipfel akteri političkih odnosa s javnošću mogu podrazumijevati:

- međunarodne organizacije;
- nacionalne države;
- ustavna „tijela“: vlade i vladine institucije, parlamenti, sudovi, vlasti;
- posrednička „tijela“: stranke, državne organizacije, društvene inicijative i pokreti i dr. (Tomić, 2017: 39).

Budući da svi ovi akteri teže različitim ciljevima, raspolažu različitim resursima pa prema tome i koriste se različitim strategijama i instrumentima, te imaju različita viđenja uspjeha.

⁵ Establišment: društveni, stručni ili politički sloj koji vlada društvenim životom i određuje pravila i način ponašanja i djelovanja; preuzeto sa: <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search>, 21. 1. 2019.

S obzirom da ne sudjeluju samo gore navedeni akteri kao cjelina, nego i njihovi pojedinačni predstavnici razlikujemo korporativne i osobne aktere. Tako po podijeli G. Bentele, on razlikuje:

- *profesionalne* korporativne i osobne aktere čija glavna zadaća počiva u aktivnostima odnosa s javnošću. Profesionalni akteri mogu raditi unutar političke organizacije ili pak kao vanjski suradnici. Također, mogu obavljati svoju zadaću kao dugoročni savjetnici ili kao kratkoročni kao što su npr. izborne kampanje.
- *funkcionalne* aktere koji obavljaju zadatke odnosa s javnošću samo kao dodatak njihovoj glavnoj funkciji, primjerice političari koji se pojavljuju u *talk showu*. Iz ovoga može se zaključiti da „čisti“ funkcionalni odnosi s javnošću ustupaju mjesto stručnjacima, te da profesionalci postaju sve više specijalizirani za određena područja odnosa s javnošću (Tomić, 2017: 40).

3.3. Javnost političkih odnosa s javnošću

S obzirom da se javnost može definirati na više načina, te da je literatura puna kontradiktornost kada se pokušava definirati javnost odnosa javnošću, u ovome radu definirat će se prema prof. Tomiću na opću javnost, ciljanu javnost, dionike i stakeholdere.

3.3.1. Opća javnost

Javnost ili opća javnost predstavlja ukupnost populacije na jednom zemljopisnom zaokruženom području. No, upravo zbog procesa globalizacije javnost za npr. multinacionalnu kompaniju čini ukupnost nacionalnih populacija područja na kojemu korporacija utječe i djeluje (Tomić, 2017: 43).

Budući da javnost treba razlikovati od publike i od mase, James Gruing i Todd Hunt u svom radu *Managing Public Relations* (1984.) javnosti dijele na:

- *Nejavnosti* se ne suočavaju s problemom ili situacijom u kojoj sudjeluju, te kojom su pogođeni. Razina njihove uključenosti je vrlo niska i neučinkovita.
- *Prikrivene* odnosno *latentne javnosti* nisu svjesne svojih veza s drugim i s organizacijom.

- *Svjesne javnosti* uviđaju da sudjeluju u problemskoj situaciji, ali to saznanje nisu podijelili s drugima.
- *Aktivne javnosti* su one koje komuniciraju i organiziraju se da bi nešto poduzeli u određenoj situaciji. Mogu se dijeliti na tri kategorije: *sva tematska javnost*, *jedna tematska javnost*, *vruća tematska javnost*. Prema istraživanjima smatra se da smo 15% javnosti je aktivna javnost (Tomić, 2017: 42).

Amerikanac Vincet Price u poznatom djelu *Public Opinion* (1992.) razlikuje nekoliko razina javnosti. Prema njemu to su:

- *Opća javnost (general public)*: javnost jednoga cijeloga zemljopisno određenog područja;
- *Glasačka javnost (voting public)*: podrazumijeva izborno tijelo neke društvene zajednice;
- *Pozorna javnost (attentive public)*: posvećuje pozornost političkim događajima, dobro je informirana i općenito zainteresirana za političke procese;
- *Aktivna javnost (active public)*: skupina političkih aktivnih osoba koje participiraju u političkim tijelima i organizacijama;
- *Problemska, tematska javnost (issue public)*: javnost koja se može povezati s interesom prema različitim pitanjima i temama (Tomić, 2016: 143).

U znanstvenoj literaturi postoji niz javnosti, od političke pa do kulturne, sportske, pažljive, aktivne.... Dakle, mogli bi se složiti s tvrdnjom Aggensa (1983.) koji kaže: “ne postoji jedna javnost, već različite razine javnosti koje se temelje na različitim stupnjevima zanimanja i sposobnosti” (Tomić, 2016: 143).

3.3.2. Ciljana javnost

Teoretičari ulažu ogroman napor kako bi formulirali ciljnu javnost. Probleme nailazimo upravo zbog nestandardizacije pojmova iz odnosa s javnošću. Tako se npr. pojam *stakeholder* prevodi kao ciljana javnost, strateška javnost, interesno utjecajne skupine, dionik, zainteresirane strane, publika i dr.

Tomić prema (Kotler, 1994.) piše da „ciljna će javnost presudno utjecati na odluke komunikatora o tome: što reći, kako reći, kada reći, gdje reći i kome to reći“ (Tomić, 2017: 44).

Gledajući s marketinške strane Philip Kotler u svome drugom djelu *Ten Deadly Marketing Sins: Signs and Solutions* (2004.) kaže kako je upravo neprepoznavanje u potpunosti svoje ciljne skupine jedan od „deset smrtnih grijeha marketinga“. Smatra kako s ciljom javnosti treba voditi neprestani dijalog, te će na taj način kompanije dobiti visoko vrijedne informacije pomoću kojih mogu prilagoditi ponudu, usluge i poruke (Tomić, 2017: 44).

Kako bi se definirala ciljana javnost ona mora proći kroz određene faze. S. Black prikazao je faze definiranja ciljane skupine na: primarnu, interventnu, umjerenu, latentnu, svjesnu i aktivnu (Tomić, 2017: 45).

Stručnjacima za odnose s javnošću stoje na raspolaganju nekoliko pristupa za uspješno definiranje ciljane javnosti kao npr. prema: geografiji, demografiji, načinu života, prikrivenoj moći, položaju, ugledu, članstvu i ulozi.

Sagledavajući sve pristupe, Tomić smatra da ciljanu javnost čine pojedinci, skupine, zainteresirane strane koje imaju interesa i mogu utjecati na organizaciju i organizacija na njih (Tomić, 2017: 47).

3.3.3. Dionici

Verčić definira dionike kao „ljude, skupine i organizacije koji svojem djelovanjem ili odustajanjem utječu na uspjeh ili neuspjeh jedne središnje organizacije ili ljude, skupine i organizacije na koje ta središnja organizacija svojim djelovanjem ili odustajanjem utječe“ (Verčić, 2004: 18). Dakle, dionici su pojedinci ili institucije koji direktno ili indirektno mogu osjetiti pozitivne i negativne efekte provedbe projekta ili programa.

Najtipičniji dionici poduzeća su kupci, zaposlenici, sindikati, klijenti, potrošači, dobavljači, poslovni partneri, konkurencija, država, vlast, lokalna i regionalna samouprava, institucije, nevladine organizacije, lokalna zajednica, ulagači, sadašnji i budući dioničari, mediji (novinari, urednici, tvorci i vođe mišljenja) koji mogu biti kanal i dionik istodobno (Tomić, 2017: 47).

3.3.4. Stakeholderi

S obzirom da može značiti osobu ili organizaciju koja ima udio ili interes u nekome poslu, organizaciji ili društvu, stakeholderi su one javnosti koje utječu ili mogu utjecati na organizaciju, kao i one na koje organizacija djeluje. Stakeholder po R. Freeman znači: „to je bilo koja grupa ili pojedinac koji mogu utjecati, ili se na njih utječe pri ostvarivanju ciljeva organizacije” (Sisek, 2001: 60).

3.4. Smjernice za djelatnike političkih odnosa s javnostima

S obzirom da se djelatnici u političkim odnosima s javnošću svakodnevno susreću s nizom etičkih dvojbi, *Američka udruga za odnose s javnošću* izradila je smjernice za rad u odjelima političkih odnosa s javnošću (Tomić, 2017: 383).

- Profesionalna odgovornost svih koji se bave političkim odnosima s javnošću je da se upoznaju s različitim statutima (zakoni i regulative kojima se uređuje lobiranje, političke donacije, objava izbora, klevete i dr.), i da ih se strogo pridržavaju.
- U dobroj namjeri ili *bona fide*⁶, članovi trebaju predstavljati klijente ili poslodavce. Članovi se trebaju ponašati u skladu s javnim interesom, ako se očekuje savjesno zastupanje političke stranke u ime kandidata ili nekoga javnoga pitanja, također trebaju se pridržavati istine i točnosti te prihvaćenih standarda dobra ukusa.
- Članovi ne trebaju objavljivati opisni materijal niti bilo kakav marketing. Također ne trebaju objavljivati informacije za publicitet pa ni sudjelovati u pripremanju ili uporabi gore navedenoga, jedino ako ga nisu potpisale odgovorne osobe. U slučaju ako su informacije netočne, obmanjive ili se ne zna izvor, članovi su obavezni zaustaviti širenje bilo kakva materijala te vrste.

⁶ *Bona fide*: u pravu označuje da je određena osoba pri sklapanju kakva pravnog posla ili u obavljanju pravnih čina uvjerena da postupa pošteno i u skladu s pravnim poretom, ili da barem nije svjesna protupravnosti svojih postupaka.

- Članovi ne trebaju davati tajne darove u novcu ili drugim vrijednostima kako bi utjecali na određene odluke glasača, zakonodavaca ili javnih službenika, ako žele izbjeći akt korupcije vladinih procesa.
- Bez provjere točnih informacija, odnosno za koje se ne zna kako su netočne ili obmanjujuće, prenesene izravno ili posredstvom treće strane, članovi ne trebaju namjerno nanositi štetu javnoj reputaciji suprotstavljenoga kandidata (Tomić, 2017: 383 – 384).

3.5. Etički kodeks državnih službenika Republike Hrvatske

Kako smo već spomenuli svako zanimanje ima svoj jedinstveni kodeks kojega se treba pridržavati. Budući da smo u prethodnim poglavljima naveli etičke kodekse međunarodnih organizacija za odnose s javnošću, te *Etički kodeks Hrvatske udruge za odnose s javnošću* u ovome poglavlju koncentrirat ćemo se na *Etički kodeks državnih službenika*.

Prema Tomiću, Vlada Republike Hrvatske 28. 4. 2006. donijela *Etički kodeks državnih službenika*. S obzirom da *Etički kodeks državnih službenika* sadrži pravila dobra ponašanja državnih službenika prema građanima i u međusobnim odnosima. Njime se ne samo službenici upoznaju već i građani dobiju uvid u ponašanje koje imaju pravo očekivati od službenika. Ovima kodeksom, koji je opisani u nastavku, uređena su pravila dobra ponašanja državnih službenika, utemeljena na ustavu, ratificiranim i objavljenim međunarodnim ugovorima te zakonima i drugim propisima Republike Hrvatske (Tomić, 2017: 439).

➤ Zaštita osobnog ugleda i ugleda državne službe

Pri obavljanju dužnosti službenik primjenjuje načela državne službe i načela ponašanja državnih službenika, koja su propisana Zakonom o državnim službenicima i drugim propisima. Službenik pri obavljanju dužnosti i ponašanjem na javnom mjestu treba paziti da ne umanjí osobni ugled i povjerenje građana u državnu službu. Kod obavljanja privatnih poslova službenik ne smije zlorabiti službene oznake, te se ne smije služiti autoritetom radnoga mjesta u državnoj službi.

➤ Odnos službenika prema građanima

Profesionalno nepristrano i uljudno se službenici trebaju ponašati prema građanima. Također, službenik je dužan pri obavljanju dužnosti primijeniti stručno znanje tako da građanima pomaže ostvarivati njihova prava postupajući pritom u skladu s načelom zakonitosti i načelom zaštite javnog interesa. Kako bi komunikacija bila razumljiva i jasna, u službenoj komunikaciji s građanima službenik se služi hrvatskim standardnim jezikom.

Kodeks nalaže da službenik postupi jednako prema svim građanima bez diskriminacije ili povlašćivanja na osnovu dobi, nacionalnosti, etičke ili socijalne pripadnosti, jezičnoga ili rasnoga podrijetla, političkih ili vjerskih uvjerenja ili sklonosti, invalidnosti, obrazovanja, socijalnog položaja, spola, bračnoga ili obiteljskoga statusa, spolne orijentacije ili na bilo kojoj drugoj osnovi. S posebnom pozornošću službenik treba postupiti prema osobama s invaliditetom i drugim osobama s posebnim potrebama.

➤ Međusobni odnosi državnih službenika

Temelj dobrih međusobnih odnosa službenika je u uzajamnom poštivanju, povjerenju, suradnji, pristojnosti i strpljenju. Službenici međusobno razmjenjuju mišljenja i informacije o pojedinim stručnim pitanjima, no nikako se ne smije ometati druge službenike pri obavljanju njihovih dužnosti. Nadređeni službenik potiče službenike na kvalitetno i učinkovito obavljanje državne službe, međusobno poštovanje, poštivanje i suradnju te primjeren odnos prema građanima.

➤ Javni nastupi službenika

Službenik u svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima predstavlja državno tijelo, iznosi stavove državnog tijela u skladu s propisima, dobivenim ovlastima, stručnim znanjem i odredbama Etičkog kodeksa. Ako službenik ima javni nastup koji je tematski povezan s državnom službom, a ne predstavlja državno tijelo, službenik ističe kako iznosi osobne stavove. Službenik pazi na osobni ugled i ugled državne službe pri iznošenju stavova državnog tijela i osobnih stavova.

➤ Pritužbe na nepoštivanje Etičkog kodeksa

Čelniku državnoga tijela građani i službenici mogu se obratiti pritužbom na ponašanje službenika za koje smatraju kako je protivno odredbama Etičkoga kodeksa. Pritužbe razmatra čelnik tijela i po potrebi pokreće postupak zbog povrede službene dužnosti, utvrđene zakonom, drugim propisom ili pravilnikom o unutarnjem redu državnog tijela. Čelnik tijela daje odgovor po pritužbi najkasnije u roku od 30 dana od njezina podnošenja. Jednom godišnje čelnici državnih tijela dužni su najkasnije do 31. prosinca, izvijestiti središnje tijelo državne uprave mjerodavno za službeničke odnose o podnesenim pritužbama iz članka 15. Etičkoga kodeksa i postupcima koji su u svezi s njima pokrenuti. Središnje tijelo državne uprave mjerodavno za službeničke odnose objavljuje skupno izvješće na svojoj web stranici najkasnije do 31. siječnja sljedeće godine.

➤ Upoznavanje novih službenika s Etičkim kodeksom

Čelnik državnoga tijela dužni su upoznati službenike koji se primaju u državnu službu s odredbama Etičkoga kodeksa.

➤ Javnost Etičkog kodeksa

Na vidnom mjestu u državnom tijelu treba se isticati Etički kodeks, koji se također i objavljuje na web stranici Vlade Republike Hrvatske i web stranicama svih državnih tijela (Tomić, 2017: 439 - 440).

4. LOKALNA SAMOUPRAVA I ODNOSI S JAVNOŠĆU

Pretraživajući literaturu i istraživanja o lokalnoj samoupravi i odnosima s javnošću često nailazimo na mnoge probleme. S obzirom da modernizacija zahvaća sve pa prema tome uključuje sve veću ulogu savjetnika za komuniciranje u Republici Hrvatskoj još uvijek komunikacijski menadžeri su nedovoljno prepoznati, odnosno na razini općina prava su rijetkost. S druge strane, osvrnemo li se na zapadne zemlje stručnjaci za odnose s javnošću postaju osobe koje obavljaju vrlo složene poslove i imaju veliku odgovornost (Martetić, 2008: 89).

Lokalna samouprava kao civilizacijska tekovina teorijski je i praktično sastavnica svih suvremenih demokratskih političkih sustava u svijetu, to je razina vladavine najbliža građanima, s ulogom predstavljanja važnosti i stajališta lokalnog. Jedinice lokalne samouprave moraju voditi računa o potrebama i željama građana, planirajući usluge i investicije koje građani najviše traže (Marinac, Mujičić, Štefanac, 2003: 123).

Prema Ustavnim odredbama Republike Hrvatske jedinice lokalne samouprave su gradovi i općine. Općina i grad obavljaju poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje komunalne djelatnosti i komunalni red, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, zaštitu potrošača, protupožarnu i civilnu zaštitu i dr. (Marinac, Mujičić, Štefanac, 2003: 123).

Jedinice regionalne samouprave su županije. One obavljaju poslove od regionalnog značaja. Tu spada obrazovanje, zdravstvo, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, prostorno i urbanističko planiranje (Marinac, Mujičić, Štefanac, 2003: 123).

Prema Ustavu Republike Hrvatske građanima se jamči pravo na lokalnu i područnu samoupravu, a koje obuhvaća pravo na⁷:

- samostalnost u obavljanu lokalnih poslova;
- vlastite prihode;
- slobodno raspolaganje prihodima;
- samostalno uređivanje unutarnjeg ustroja;

⁷ <https://udruga-opcina.hr/hr/o-nama/lokalna-samouprava-u-rh-73>, preuzeto 23. 1. 2019.

- samostalno uređivanje djelokruga svojih tijela;
- neposredan izbor članova zastupničkih tijela.

4.2. Lokalna vlast

Lokalna je vlast ustrojena putem predstavničkih, izvršnih i upravnih tijela te mjesne samouprave, što znači da se pravo građana na lokalnu samoupravu ostvaruje preko lokalnih predstavničkih tijela koja su sastavljena od članova izabranih na slobodnim i tajnim izborima, na temelju neposrednoga, jednakog i općeg biračkog prava (Marinac, Mujičić, Štefanac, 2003: 123).

Svaka jedinica lokalne samouprave ima svoja predstavnička tijela, odnosno općina ima općinsko vijeće, grad gradsko vijeće, te županija županijsku skupštinu. Broj članova predstavničkih tijela općina i gradova razlikuje se ovisno o broju stanovnika u pojedinoj lokalnoj jedinici. Izvršna tijela su općinski načelnik, gradonačelnik i župan. Izborom na lokalnim izvorima, članovi predstavničkih tijela i izvršna tijela biraju se izravno na mandat od 4 godine. Broj članova predstavničkih tijela općina i grada ovisi o broju stanovnika. U općinama se može osnovati mjesne odbore kao oblike sudjelovanja građana (Pavičić, 2001: 457).

4.3. Komunikacijska funkcija lokalne samouprave

U *Međunarodnom udruženju upravljanja gradom* opisano je važnost javnog informiranja koje kaže da odnosi s javnošću „utječu na sposobnost administratora na ostvarenje glavnih ciljeva svojih programa“. Prema tome, to uključuje suradnju agencije, odnosno njezina osoblja odluka i programa, te stavova i želja osoba i skupina u širem okruženju agencije. Na taj način, neophodno je bavljenja odnosima s javnošću za administratore (Tomić, 2017: 444).

Razvijene zemlje imaju u lokalnim jedinicama samouprave najmanje jednog službenika za odnose s javnošću, što nije slučaj i kod nas. Prema istraživanjima provedenim u hrvatskim gradovima i općinama, pokazuju kako lokalna samouprava pati od nedovoljnog znanja javnosti o njoj, ne samo o ulozi izabranih političara nego i o tome što lokalna vijeća zapravo rade (Maretić, 2008: 90).

S obzirom na nedovoljno informiranost građana, odnosno iskustva iz gradova i općina u lokalnim sredinama podupiru činjenicu da nedovoljno financijsko izdvajanje za usavršavanje djelatnika otežava suočavanje s novim izazovima u modernizaciji procesa (Maretić, 2008: 90).

Budući da su različite uloge, zaduženja, opseg i odgovornost službenika za komuniciranje u lokalnim samoupravama, nailazi se na velik problem u neshvaćanju poslova, te njihovu važnost za političke čelnike na lokalnim razinama, gdje se često ističe da takve službe nisu ni potrebne (Maretić, 2008: 90).

Gledajući iz perspektive zapadnih zemalja, veliki gradovi zapošljavaju komunikacijske stručnjake koji šire vijesti i informacije iz brojnih gradskih odjela i javnih institucija. S obzirom da se protok informacija događa na brojne načine sa svrhom informiranja građana, te pomoći im iskoristiti punu prednost pruženih prilika. Brošure, plasiranje uspješnih priča na nacionalnu razinu, telemarketing, sajmovi, specijalni događaji i dr. samo su neki od komunikacijskih alata u promociji. Na taj način gradovi promoviraju sebe, s ciljem da privuku nove poslovne partnere i investicije (Tomić, 2017: 443).

4.3.1. Odnosi s medijima

Demokratski izabranih političkih čelnika očekuje se otvorenost komunikacijskih kanala. Budući da građani potpomognuti medijima sve više očekuju otvorenost u komuniciranju, uloga medija je od iznimnog značaja, mada se i tu često različito shvaćaju pojedine medijske aktivnosti (Maretić, 2008: 90).

Mediji kao komunikacijski kanal pomaže pri prenošenju podataka i informacija lokalne uprave u skladu s pravnim zahtjevima i propisima, a lokalni tisak nastavlja biti prvobitan izvor informacija o datumima i vremenima javnih okupljanja (Tomić, 2017: 444).

Dobri odnosi s medijima izrastaju iz uzajamnog poštovanja i otvorene komunikacije. Maretić prema (Theaker, 2007.) govori da su napetosti između medija i vlasti prirodene ulogama koje imaju u sustavu demokratskog upravljanja. Theaker u svom djelu kaže: „službenici lokalne uprave i birokrati žele medijsko objavljivanje dobrih priča, koje pokazuju kako se radi odličan posao, a isto žele i drugi ljudi. Te priče doista i vrijedi objaviti. No, često ono što je vama zanimljivo i važno menadžerima, nije zanimljivo čitateljima.“ (Maretić, 2008: 91).

Bez obzira na veličinu lokalne zajednice te kolika su njezina sredstva treba njegovati učinkovite odnose s predstavnicima medija. Budući da mediji promatraju sve urede lokalne uprave i njezine institucije, dešava se da u nekim lokalnim upravama radi i više djelatnika na poslovima odnosa s javnošću. Nerijetko se dešava i da voditelj tima i član upravljačkog tijela radi izravno za načelnika (Tomić, 2017: 445).

Lokalna uprava bi trebala imati svoje službene glasnogovornike, no i svaki službenik lokalne samouprave za novinare može biti izvor informacija. Kako bi informacije bile usklađene neke samouprave definiraju upute za odgovaranje na različita novinarska pitanja, odnosno primorana su izgradnji priručnika za odnose s javnošću (Tomić, 2017: 445).

Učinkoviti odnosi s medijima uvjetuju organizaciju treninga za učinkovite odnose s medijima. Budući da su izabrani dužnosnici uglavnom i glasnogovornici lokalne uprave, nužnost je za dužnosnike, a i zaposlenike da ovladavaju svim potrebnim alatima za odnose s javnošću. Razvojem novih medija i tehnologija, odnosno elektronički način uspostave odnosa s javnošću otvara sve više tema, koje objavljuju online mediji. Isporučivanje sadržaja priopćenja izravno na računala novinara, danas je svakodnevni posao i dio komunikacijskih aktivnosti (Maretić, 2008: 93).

Učinkoviti odnosi s medijima u pravilu su rezultat osobnog odnosa s novinarima. Poznavanje i razumijevanje medijskih ljudi pomoći će u izgradnji dobrih i korektnih uzajamnih odnosa.

5. ISTRAŽIVANJE TRANSPARENTNOSTI ODNOSA S JAVNOŠĆU NA PRIMJERU OPĆINE SVETI ĐURĐ

S obzirom da u Hrvatskoj je većina lokalnih jedinica samouprave na razini općine jako malo ili skoro pa nikako istražena iz aspekta odnosa s javnošću, u ovome poglavlju pokušat ćemo dobiti odgovore na neka ključna pitanja o radu djelatnika i uprave Općine Sveti Đurđ.

5.1. Opće značajke Općine Sveti Đurđ

Osamostaljenjem Republike Hrvatske stečeni su uvjeti za ponovno osnivanje lokalne samouprave pa je tako na području sjeverozapadne Hrvatske osnovana i Varaždinska županija. Uz 6 gradova i 21 općinu ustrojena je i Općina Sveti Đurđ. 1993. godine održani su prvi izbori za Općinsko vijeće i prva konstituirajuća sjednica koja je održana u prostorijama gdje se i danas nalazi općinska uprava⁸.

5.1.1. Geografske, prirodne i kulturne značajke

Prema podacima dobivenim na mrežnim stranicama Općine⁹, Općina Sveti Đurđ nalazi se u središnjem sjevernom dijelu ludbreške Podravine. Zemljopisno je smještena u istočnom dijelu Varaždinske županije¹⁰, a prostire se na 45 km². Na zapadu graniči s Općinom Martijanec, istoku graniči s Općinom Veliki Bukovec, na jugu s gradom Ludbregom dok na sjeveru graniči s Međimurskom županijom, odnosno gradom Prelogom i Općinom Orehovica.

Prema popisu stanovništva 2011. godine, Općina Sveti Đurđ¹¹ imala je 3.804 stanovnika koji žive u devet naselja: Hrženica, Karlovec Ludbreški, Komarnica Ludbreška, Luka Ludbreška, Obrankovec, Priles, Sesvete Ludbreške, Struga i Sveti Đurđ¹².

⁸ <http://www.sveti-djurdj.hr/>, preuzeto, 27. 1. 2019.

⁹ <http://www.sveti-djurdj.hr/o-opcini/>, preuzeto, 27. 1. 2017.

¹⁰ Vidi u prilogu, slika 2.

¹¹ <http://www.sveti-djurdj.hr/dokumenti/>, preuzeto, 27. 1. 2017.

¹² <http://www.sveti-djurdj.hr/o-opcini/>, preuzeto, 27. 1. 2017.

Budući da je Općina u neposrednoj blizini grada Ludbrega, prometnog i upravno-administrativnog središta, te zbog rubnog položaja uz prirodnu prepreku (akumulacijsko jezero „HE Dubrava“) područje Općine nalazi se izvan glavnih cestovnih i željezničkih koridora.

Cijelo područje Općine Sveti Đurđ izrazito je nizinsko koju čini pridravska ravnica gornje Podravine. Rijeka Drava često je mijenjala svoje korito, nanosila šljunak, stvarala sprudove i velik broj rukavaca te plavila područja uz riječni tok. Izgradnjom obrambenog nasipa i akumulacijskog jezera „HE Dubrava“ isključena je opasnost od poplava i ujedno povećana zaštita tla od erozije. Prema *Strategiji razvoja Općine Sveti Đurđ do 2020. godine*¹³ na području Općine nalazi se i dio Regionalnog parka Mura-Drava, zaštićenog Zakonom o zaštiti prirode. Od zaštićene pokretne kulturne baštine u Općini Sveti Đurđ čine inventar kapele sv. Roka u Karlovcu Ludbreškom, te inventar i orgulje u crkvi sv. Jurja mučenika u naselju Sveti Đurđ.

5.1.2. Gospodarske značajke

Temeljem izračuna Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Općina Sveti Đurđ nalazi se u II. skupini¹⁴ s indeksom razvijenosti¹⁵ 16 od 66,82%.

Na području Općine¹⁶ jače je razvijeno obrtništvo od malog i srednjeg poduzetništva. Kao osnovna gospodarska aktivnost stanovništva vezana je uz poljodjelstvo i stočarstvo. Temeljne zapreke bržem razvoju poljoprivrede su: nedovoljno korištenje resursa, male parcele poljoprivrednog zemljišta, te loš plasman poljoprivrednih proizvoda.

Gledajući iz turističkog aspekta, jedan od turističkih potencijala predstavlja mogućnost izgradnje šetnice uz Dravu od Hrženice do Struge te „Stari mlin“ u Luki Ludbreškoj.

Općinu Sveti Đurđ moguće je razvijati kao turističku destinaciju pogodnu za lovni i ribolovni turizam, cikloturizam, ruralni turizam, eko-turizam, izletnički te vjerski turizam.

¹³ <http://www.sveti-djurdj.hr/dokumenti/>, preuzeto, 27. 1. 2017.

¹⁴ U II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave, preuzeto sa: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112>, 1. 2. 2019.

¹⁵ Indeks razvijenosti izračunava se na temelju stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku, općega kretanja stanovništva, stope obrazovanosti. Uredba o indeksu razvijenosti NN br. 63/10 i 158/13.

¹⁶ <http://www.sveti-djurdj.hr/dokumenti/>, preuzeto, 27. 1. 2017.

5.1.3. Demografske i socijalne značajke

U posljednjih dvadeset godina, pad broja stanovnika bilježe sva naselja Općine Sv. Đurđ¹⁷. U Općini djeluje privatni dječji vrtić „Lavić“ koji pohađa 47 djece o kojoj brinu tri odgajatelja te vanjski stručni suradnik. Također, na području Općine djeluje i Osnovna škola Sveti Đurđ koju pohađa oko 336 učenika. Daljnje srednjoškolsko obrazovanje učenici najčešće nastavljaju u okolnim većim gradovima Varaždin, Ludbreg, Koprivnica, Prelog...

Zdravstvenu djelatnost na području Općine obavlja privatna liječnička ordinacija i ordinacija dentalne medicine. Također, uz liječnika i stomatologa postoji i ljekarna, čime su potrebe stanovništva zadovoljene.

Varaždinska županija koljevka je hrvatskog vatrogastva, a općina Sveti Đurđ jedna je od najistaknutijih upravo po tradiciji organiziranog dobrovoljnog vatrogastva. Vatrogasna zajednica Općine Sveti Đurđ¹⁸ ima šest DVD-a: DVD Hrženica, DVD Sveti Đurđ, DVD Sesvete Ludbreške, DVD Karlovec Ludbreški, DVD Struga i DVD Komarnica Ludbreška. Osim dobrovoljnog vatrogasnog društva djeluju i dva kulturno-umjetnička društva: KUD „Juraj Lončarić“ iz Hrženica i KUD „Sloga“ iz Karlovca i Sesveta.

Sportske aktivnosti Općine uglavnom počivaju na nogometnim klubovima¹⁹: „Drava“ Sveti Đurđ, „Radnički“ Hrženica, „Karlovec“ Karlovec, „Podravac“ Sesvete, „Podravka“ Struga i „Ajax“ Komarnica. Isto tako, uz spomenute udruge, na području Općine uspješno djeluje i Lovačko društvo „Patka“ koja skrbi o razvoju lovstva i lovnog streljaštva na području općine.

¹⁷ Podaci dobiveni iz: <http://www.sveti-djurdj.hr/dokumenti/>, *Strategija razvoja Općine Sveti Đurđ do 2020. godine*, preuzeto, 27. 1. 2017.

¹⁸ Isto.

¹⁹ Isto.

5.1.4. Općinska uprava

Na posljednjim lokalnim izborima 2017. godine za Općinskog načelnika izabran je Josip Jany. Prema podacima iz Općine Sveti Đurđ²⁰, Općina danas ima šest stalno zaposlenih djelatnika, od čega su dva u Jedinственном upravnom odjelu te četiri u Komunalnom odjelu.

U mandatnom razdoblju od 2017. do 2021. godine dužnosti u općinskoj upravi obnašaju načelnik Josip Jany, a kao zamjenik načelnika Davor Kraljić. Za predsjednika Općinskog vijeća Općine Sveti Đurđ izabran je Damir Grgec, a kao zamjenici predsjednika Općinskog vijeća Dražen Turek i Renato Šoš. Članovi Općinskog vijeća su: Damir Grgec, Dražen Turek, Denis Štefanec, Josip Hižak, Zlatko Gizdavec, Siniša Stančin, Krunoslav Turković, Ivančica Lončarić-Picek, Josip Vagjunec, Stefan Kočiš, Renato Šoš, Zlatko Sinković i Zoran Kunić. Općina Sveti Đurđ ima devet naselja i svako naselje ima svoj mjesni odbor, prema tome i predsjednika i zamjenika mjesnog odbora.

5.2. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja su stavovi mještana Općine Sveti Đurđ o etičnosti općinske uprave, odnosno pridržavanje etičkih normi. Ujedno će se istraživati percepcija mještana o informiranost o radu općinske uprave, tj. omogućuje li Općina Sveti Đurđ pravovremeno, točno i jasno informiranje svojih mještana o radu lokalne samouprave.

5.3. Problem istraživanja

Iz osnovnog ljudskog iskustva primjećujemo kako ljudi u svakodnevnim situacijama neka čovjekova djela pohvaljuju, prihvaćaju, odobravaju, dok druga osporavaju i odbijaju. Pojam etika odnosi se na sustav pisanih i nepisanih pravila koja usmjeravaju postupke pojedinca pri donošenju odluka o razlikovanju dobra i zla. Dakle, etiku demokratske vlasti čini sustav pravila koja imaju omogućiti dužnosnicima donošenje moralno ispravnih odluka pri obavljanju njihovih dužnosti, a građanima vrednovanje

²⁰ <http://www.sveti-djurdj.hr/opcinska-uprava/>, preuzeto: 27. 1. 2019.

njihova postupanja kao moralno ispravnoga, pogrešnoga ili korumpiranoga, i tako stvaraju temelj za prosudbe glede legitimnoga ponašanja vlasti (Rajko, 2000: 139).

Naime, postojanje etike označava jedno od temeljnih pretpostavki za učinkovitu i djelotvornu lokalnu samoupravu pri rješavanju problema i ciljeva za opći interes i javno dobro. Promicanjem etičnog ponašanja u lokalnoj samoupravi, odnosno u ovom slučaju u Općini Sveti Đurđ, utječe se na odnos prema građanima, pravnim osobama, ali i između samih službenika

Budući da se djelatnici u političkim odnosima s javnošću svakodnevno susreću s nizom dvojbi Republika Hrvatska, odnosno Vlada Republike Hrvatske²¹ propisala je etičkim kodeksom pravila ponašanja državnih službenika. Sukladno tome, državni službenik mora se ponašati tako da ne umani svoj ugled i ugled državne službe, te da ne dovede u pitanje svoju nepristranost u postupanju. Također, *Hrvatska udruga za odnose s javnošću* (HUOJ)²² donijela je etički kodeks gdje su definirani standardi i pravila ponašanja u obavljanju poslova odnosa s javnošću u odnosu s klijentima, poslodavcima, medijima, odnosno svim drugim javnostima s kojima komuniciraju i surađuju te širom zajednicom.

5.3. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja je vidjeti kakva je percepcija mještana Općine Sveti Đurđ o etičnosti općinske uprave, odnosno pridržavanje etičkih normi. Istodobno uvidjeti predodžbu mještana o informiranosti o radu općinske uprave, tj. omogućuje li Općina Sveti Đurđ pravovremeno, točno i jasno informiranje svojih mještana o radu lokalne samouprave. Intervjuom državnog službenika i općinskog načelnika pokušat saznati međusobni odnos službenika, odnosno primjenjuju li etička načela i u međusobnim odnosima. Ujedno, istraživat će se percepcija općinske uprave o informiranosti mještana.

Rezultati istraživanja mogu pomoći djelatnicima Općine Sveti Đurđ o promišljanju i poboljšanju profesionalnog rada i međusobnih odnosa kako djelatnika tako i općinske

²¹ <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-sluzbenicki-sustav/etika/783>, preuzeto 2. 2. 2019.

²² Cijeli kodeks: http://www.huoj.hr/files/File/Eticki_kodeks_HUOJ_final.pdf, preuzeto, 21. 1. 2019.

uprave. Isto tako, mogu pomoći mještanima Općine Sveti Đurđ ukazat na građanaka prava te boljeg informiranja o radu Općine Sveti Đurđ.

5.5. Istraživačka pitanja

Sukladno problemu i predmetu istraživanja nameću se ova istraživačka pitanja:

- Ponašaju li se djelatnici općinske uprave Sveti Đurđ u skladu s etičkim normama?
- Kakva je percepcija mještana o radu djelatnika Općine Sveti Đurđ?
- Smatraju li mještani da su pravovremeno i istinito informirani o radu lokalne samouprave?
- Da li djelatnici pri obavljanju dužnosti primjenjuju stručno znanje tako da građanima pomažu ostvarivati njihova prava postupajući pritom u skladu s načelom zakonitosti i načelom zaštite javnog interesa?

5.6. Varijable istraživanja

Nezavisne varijable:

- Rad Općine Sveti Đurđ
- Etičke norme

Zavisne varijable:

- Pravovremeno, točno i jasno informiranje mještana
- Profesionalno i nepristrano obavljanje poslova
- Ponašanje djelatnika

5.7. Metodologija i instrumenti istraživanja

Za potrebe diplomskoga rada provedena su dva različita pristupa. Prvi instrument za prikupljanje podataka je nestrukturirani intervju kako bi se produbila razmišljanja o problemu, odnosno dobila percepcija o međusobnom odnosu viđenja informiranosti mještana Općine Sveti Đurđ. Isto tako kako bi se uvidio neverbalnom komunikacijom međusobni odnos djelatnika.

Drugi instrument za prikupljanje podataka je anketni upitnik, kojeg su ispitanici samostalno i anonimno popunili. Anketni upitnik sadrži jednostavna, zatvorena pitanja na koja ispitanik odgovara na način da označi onu kategoriju koja najbolje opisuje njegov odgovor.

Istraživanje je provedeno putem anketnog upitnika, po principu „podijeli pa skupi“ anketni upitnik, sastavljen je na način:

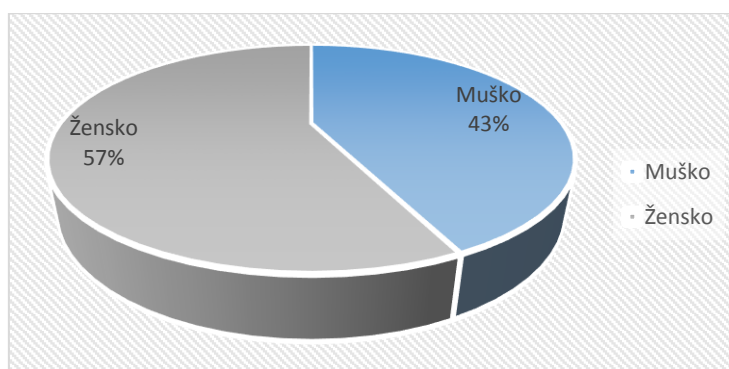
- Uvod – opis svrhe istraživanja;
- Sociodemografski podaci o ispitanicima (rod, dob, stupanj obrazovanja, radni status);
- Informiranost o radu Općine Sveti Đurđ;
- Percepcija mještana o transparentnosti rada Općine Sveti Đurđ;
- Upoznatost s zakonskim odredbama;
- Stavovi mještana prema općinskoj upravi i djelatnicima:
 - oblikovane izjave sastavljene po principu Likertove skale procjene od 5 stupnjeva, pri čemu broj 1 označava potpuno neslaganje, a broj 5 potpuno slaganje s izjavom;
- Stavovi mještana prema Općini Sveti Đurđ općenito:
 - ponuđenim međusobno suprotnim pojmovima, odnosno nizom bipolarnih parova odabire se stupanj na skali od – 3 do 3, pri tome 0 je neutralno stajalište.

Istraživanje je provedeno na području Općine Sveti Đurđ od 15. 2. do 1.3. 2019. godine. Anketni upitnik popunjavao se ručno, odnosno „podijeli pa skupi“ zbog proporcionalne zastupljenosti mjesta stanovanja.

5.8. Uzorak

Istraživanje je provedeno po principu namjernog uzorka, odnosno intervjuiranje općinskog načelnika i službenika Općine Sveti Đurđ. Također, istraživanje je provedeno i po principu slučajno odabranih uzoraka, ali unaprijed poznatog i definiranog uzorka, odnosno mještani Općine Sveti Đurđ. Posebna pažnja poklonila se proporcionalnoj zastupljenosti mjestu stanovanja, odnosno približno jednak broj ispitanika iz svakog sela. Dakle istraživanje je provedeno na dijelu populacije od 100 ljudi što je otprilike 11 osoba u svakome selu. U grafikonu 1. prikazan je uzorak s obzirom na spol.

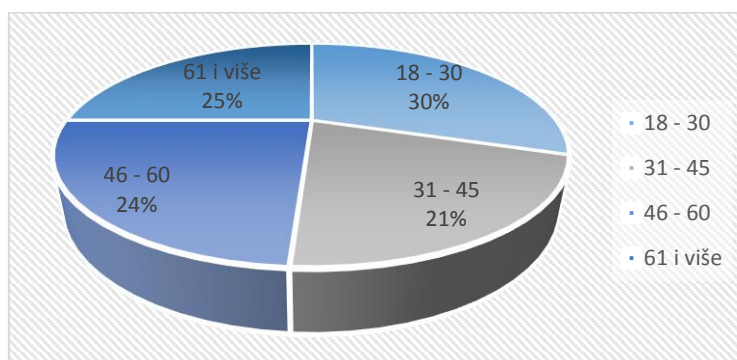
Grafikon 1. Uzorak ispitanika s obzirom na spol

Izvor: izradila autorica

Iz grafikona 1. vidljivo je da je u istraživanju provedenom za potrebe diplomskog rada sudjelovalo 57% žena, te 43% muškaraca. U grafikonu 2. prikazan je uzorak ispitanika s obzirom na dob.

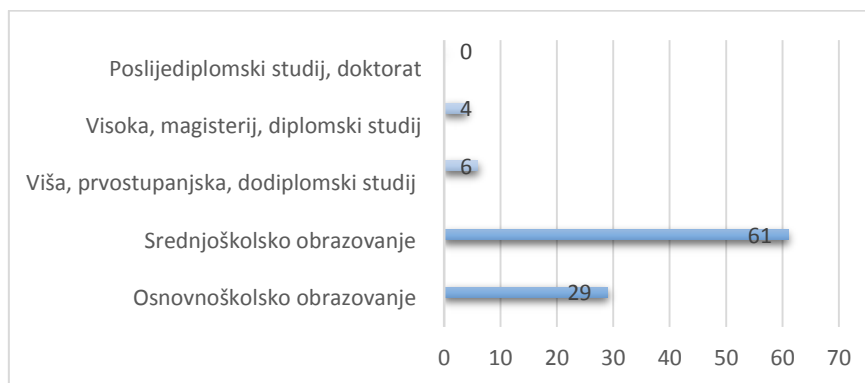
Grafikon 2. Uzorak ispitanika s obzirom na dob

Izvor: izradila autorica

U istraživanju je sudjelovalo 30 ispitanika od 18 do 30 godina. U dobi od 31 do 45 njih 21, odnosno 21%. 24 ispitanika sudjelovalo je u dobi od 46 do 60 godina i 25 ispitanika od 61 i više godina. Iz grafikona je vidljivo da su sve dobne skupine gotovo podjednako zastupljene. U grafikonu 3. prikazan je uzorak ispitanika s obzirom na stupanj obrazovanja.

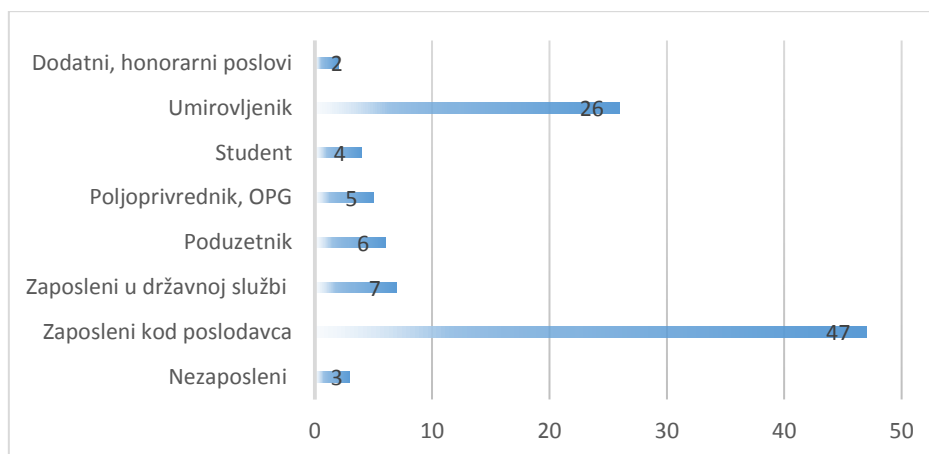
Grafikon 3. Uzorak ispitanika s obzirom na stupanj obrazovanja

Izvor: izradila autorica

Prema podacima navedenima u grafikonu 3. vidljivo je da je u istraživanju sudjelovao 61 ispitanik sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem, što je 61%. Završeno osnovnoškolsko obrazovanje ima njih 29. Višu stručnu spremu ima njih 5, dok visoku samo 4 ispitanika. Također, iz grafikona je vidljivo da nemamo ispitanika sa završenim poslijediplomskim odnosno doktorskim studijem. U grafikonu 4. prikazan je uzorak ispitanika s obzirom na radni status.

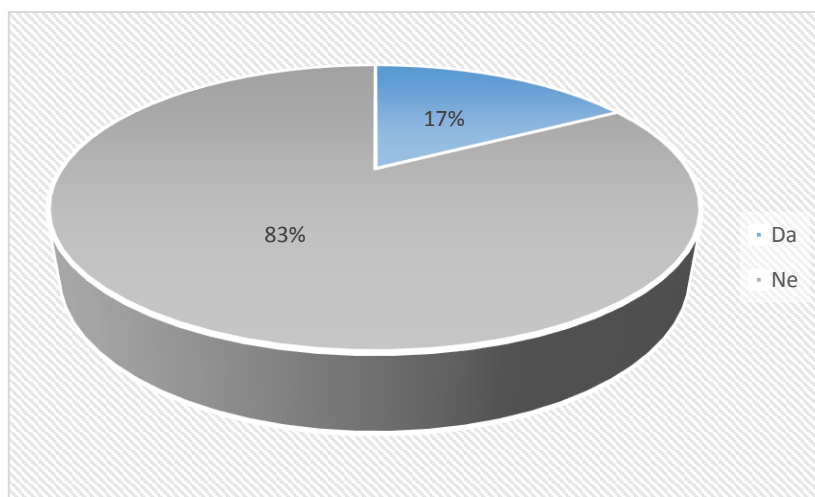
Grafikon 4. Uzorak ispitanika s obzirom na radni status

Izvor: izradila autorica

Prema podacima navedenima u grafikonu 4. vidljivo je da su 47 ispitanika zaposlena kod poslodavca, dok su nezaposlena samo 3 ispitanika. Zaposleni u državnoj službi je njih 7, a umirovljenika 26 ispitanika, odnosno 26%. Poduzetnika je 6, a poljoprivrednika poduzetnika 5. Samo su 4 studenta pristupila istraživanju, a 2% njih izjasnilo se da obavlja dodatne honorarne poslove, odnosno 2 ispitanika. U grafikonu 5. prikazan je uzorak ispitanika s obzirom na članstvo u političkoj stranci.

Grafikon 5. Uzorak ispitanika s obzirom na članstvo u političkoj stranci

Izvor: izradila autorica

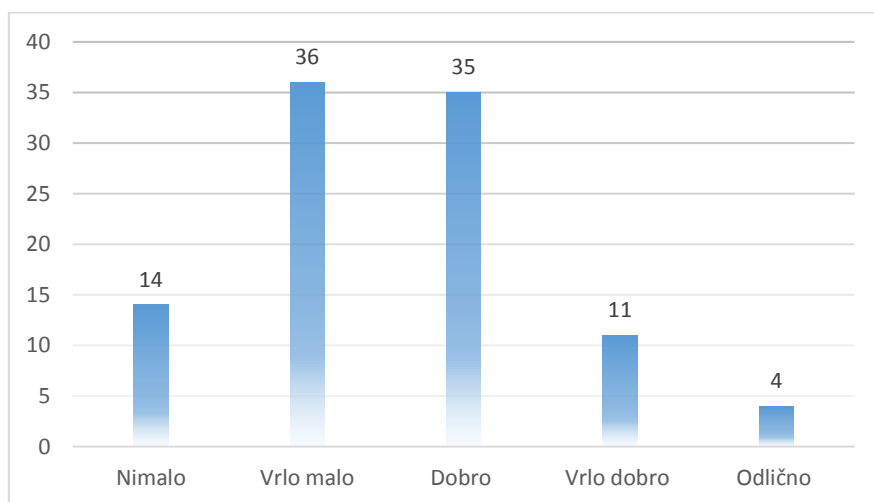
Od 100 ispitanika koja su sudjelovala u istraživanju, njih 83 izjasnilo se da nisu članovi niti jedne političke stranke, tj. njih 83%, a 17 ispitanika izjasnilo se da je član neke registrirane političke stranke.

6. REZULTATI ISTRAŽIVANJA O TRANSPARENTNOSTI ODNOSA S JAVNOŠĆU U OPĆINI SVETI ĐURĐ

U ovom poglavlju diplomskog rada prikazati će se rezultati istraživanja provedenog za potrebe rada kojim se je nastojala uvidjeti percepcija mještana Općine Sveti Đurđ o etičnosti općinske uprave, odnosno pridržavanje etičkih normi. Kao i uvidjeti predodžba mještana o informiranosti o radu općinske uprave, tj. omogućuje li Općina Sveti Đurđ pravovremeno, točno i jasno informiranje svojih mještana o radu lokalne samouprave. Nadalje, intervjuom državnog službenika i općinskog načelnika iznijet će se njihov stav o informiranosti mještana.

U dijelu upitnika u kojem se ispituju stavovi mještana o informiranosti o radu Općine Sveti Đurđ, mještane se ispitivalo koliko su informirani o radu Općine Sveti Đurđ. Rezultati ispitivanja prikazani su u grafikonu 6.

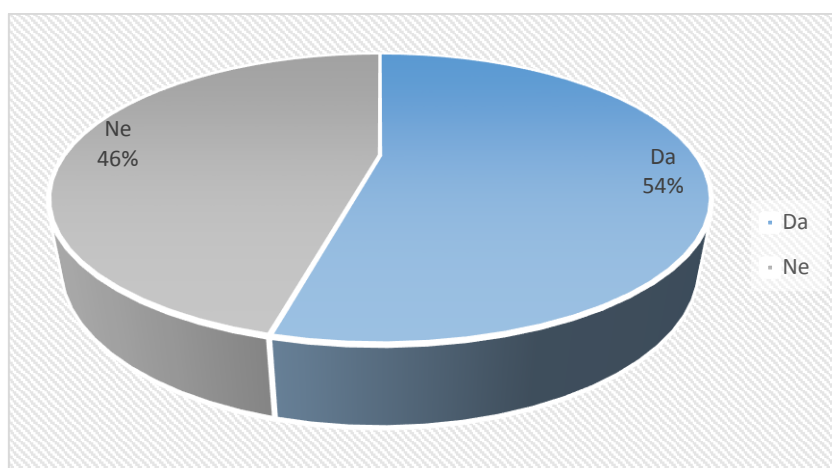
Grafikon 6. Informiranost o radu Općine Sveti Đurđ

Izvor: izradila autorica

Vidljivo je da 36 ispitanika ili njih 36% smatra kako je vrlo malo informirano o radu Općine Sveti Đurđ. 35 ispitanika ili 35% smatra da je dobro informirano, dok 14 njih smatra da je nimalo informirano o radu Općine Sveti Đurđ. Samo 4 ispitanika smatra da je odlično informirano, a 11 njih kaže da je vrlo dobro informirano o radu Općine Sveti Đurđ. U grafikonu 7. prikazani su rezultati na sljedeće anketno pitanje u kojem su se mještani izjasnili prate li uopće rad Općine Sveti Đurđ.

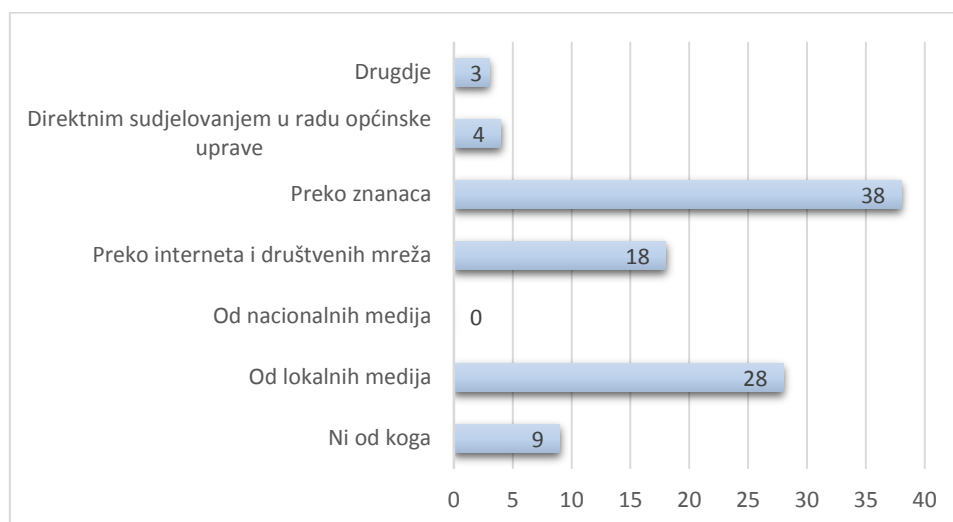
Grafikon 7. Praćenje rada Općine Sveti Đurđ

Izvor: izradila autorica

Iz grafikona 7. vidljivo je da malo više od pola ispitanika, odnosno 54% prati rad Općine Sveti Đurđ, dok 46 ispitanika, odnosno 46% ne prati rad Općine Sveti Đurđ. U sljedećem se anketnom pitanju nastojalo utvrditi od koga najčešće čuju informacije o radu Općine Sveti Đurđ. Rezultati mišljenja mještana prikazani su u grafikonu 8.

Grafikon 8. Od koga najčešće čujete informacije o radu Općine Sveti Đurđ?

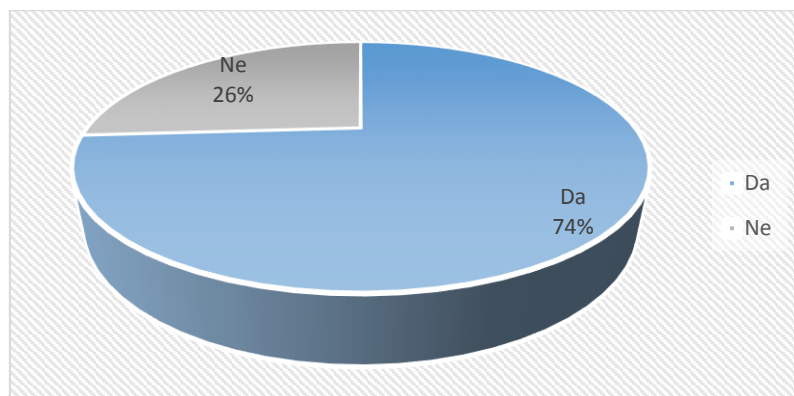

Izvor: izradila autorica

Prema podacima prikazanim u grafikonu 8. uočavamo da mještani najčešće čuju informacije preko znanaca i to njih 38, odnosno 38%. Od lokalnih medija saznaje 28% mještana, dok preko interneta i društvenih mreža smatra 18%. Od nikog ne čuje informacije o radu Općine Sveti Đurđ 9 ispitanika. 4 mještana čuje informacije direktnim sudjelovanjem u radu općinske uprave, dok 3 se ispitanika izjasnilo da čuje negdje

drugdje. Od nacionalnih medija, što je bilo i za očekivati ne čuje ni jedan ispitanik. U sljedećem anketnom pitanju mještani su se trebali izjasniti podržavaju li način na koji su informirani o Općini Sveti Đurđ, a rezultati su prikazani u grafikonu 9.

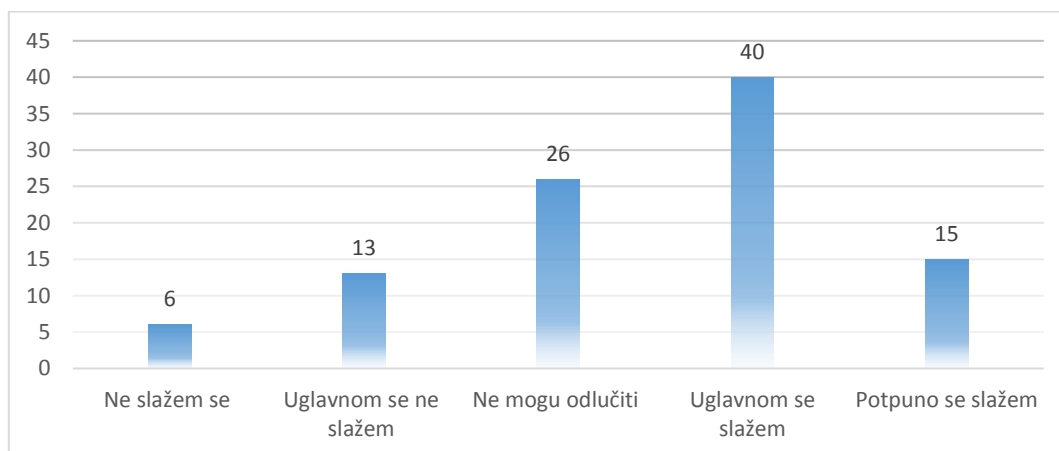
Grafikon 9. Podržavate li način na koji ste informirani o Općini Sveti Đurđ?

Izvor: izradila autorica

Većina ispitanika podržava način na koji su informirani o Općini Sveti Đurđ i to njih 74% što je ujedno i 74 ispitanika. Samo 24 ispitanika ne podržava način na koji su informirani o Općini Sveti Đurđ. U sljedećem su pitanju u anketnom upitniku ispitanici utvrđivali u kojoj se mjeri slažu, odnosno ne slažu s određenim tvrdnjama koristeći brojeve od 1 do 5, pri čemu je broj 1 značio da se ispitanici uopće ne slažu s tvrdnjom, 2 da se uglavnom ne slažu, 3 da se ne mogu odlučiti; 4 da se uglavnom slažu, a 5 da se u potpunosti slažu s navedenom tvrdnjom. Odgovori na pitanje: „Protok informacija je zadovoljavajuć u Općini Sv. Đurđ?“ prikazani su u grafikonu 10.

Grafikon 10. Protok informacija u Općini Sveti Đurđ je zadovoljavajuć?

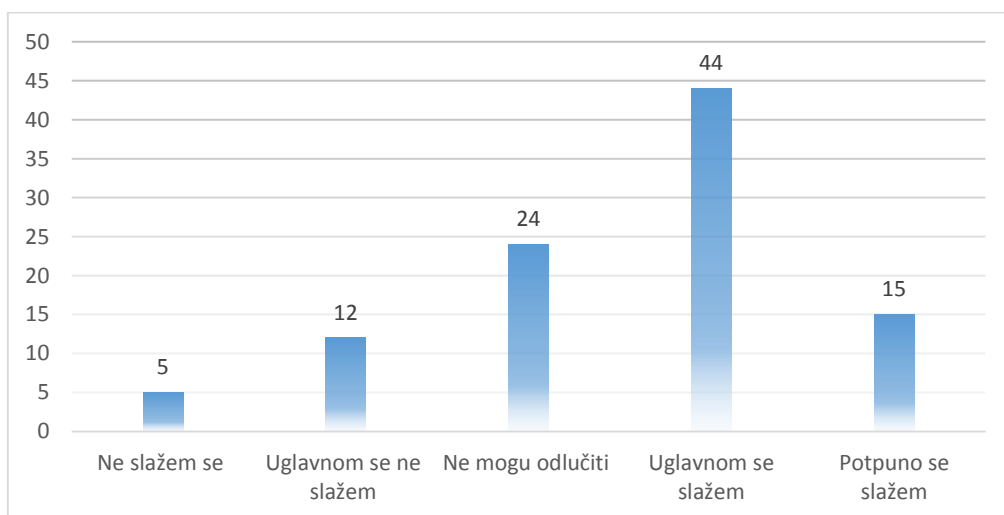

Izvor: izradila autorica

Anketa je pokazala da 40% ispitanika se slaže s tvrdnjom da je protok informacija u Općini Sveti Đurđ zadovoljavajuć. 26 ispitanika se ne može odlučiti, dok 15 ispitanika se u potpunosti slaže s tvrdnjom da je protok informacija zadovoljavajuć. Najmanje mještana, odnosno 6 ispitanika se je izjasnilo da se ne slaže s tvrdnjom, dok 13% ili 13 ispitanika se uglavnom ne slaže s tvrdnjom da je protok informacija zadovoljavajuć u Općini Sveti Đurđ. Dobivena središnja vrijednost je 3.45 što bi značilo da se ispitanici se ne mogu odlučiti da li je protok informacija u Općini Sv. Đurđ zadovoljavajuć.

Na slijedeće pitanje ispitanici su trebali dati svoj stav o djelatnicima Općine Sveti Đurđ, odnosno ponašaju li se u skladu s etičkim normama. Rezultati ispitanika prikazani su u grafikonu 11.

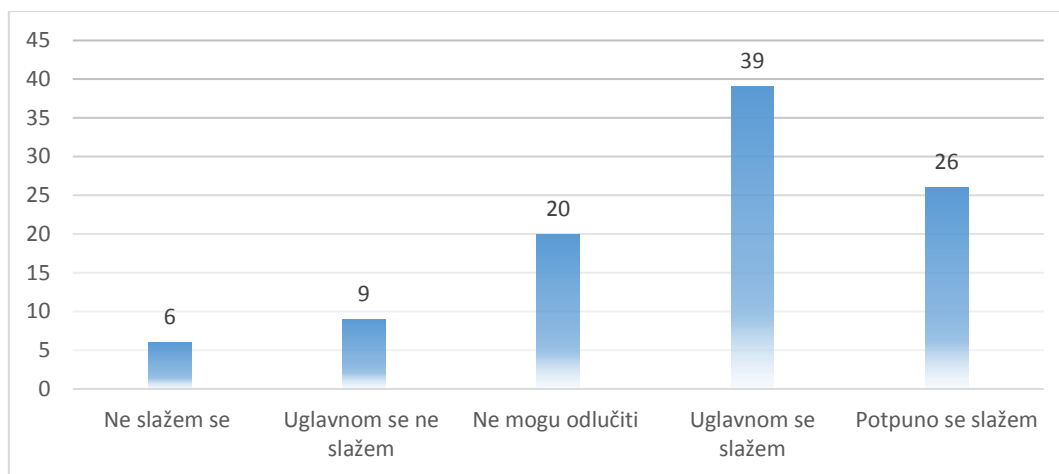
Grafikon 11. Djelatnici Općine Sv. Đurđ ponašaju se u skladu s etičkim normama?

Izvor: izradila autorica

Evidentno je da ispitanici i to njih 44 smatra da se djelatnici Općine Sv. Đurđ ponašaju u skladu s etičkim normama, odnosno uglavnom se slažu s tom tvrdnjom. Ne mogu se odlučiti smatra njih 24, odnosno 24%. U potpunosti se slažu s tom tvrdnjom 15 ispitanika, dok uglavnom se ne slažu njih 12. Najmanje ispitanika ili 5% nije se složilo s tvrdnjom da se djelatnici ponašaju u skladu s etičkim normama. Središnja vrijednost iznosi 3. 52, odnosno mještani se uglavnom slažu s tvrdnjom da se djelatnici Općine ponašaju u skladu s etičkim normama. U grafikonu 12. prikazani su rezultati na anketno pitanje: „Djelatnici Općine Sveti Đurđ profesionalno, ljubazno i nepristrano postupaju prema mještanima?“.

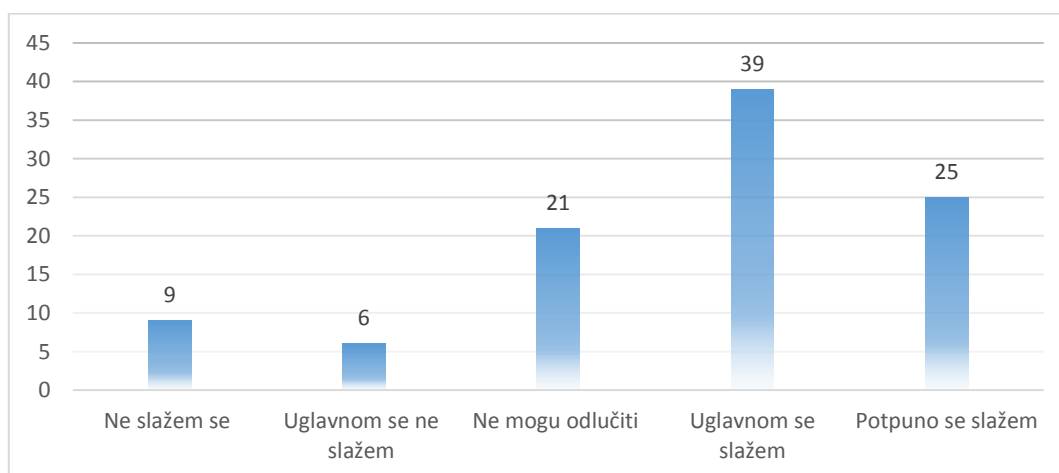
Grafikon 12. Djelatnici Općine Sveti Đurđ profesionalno, ljubazno i nepristrano postupaju prema mještanima?

Izvor: izradila autorica

Percepcija mještana, odnosno 39% uglavnom se slaže da djelatnici Općine Sv. Đurđ profesionalno, ljubazno i nepristrano postupaju prema mještanima. U potpunosti se je složilo 25 ispitanika, dok se nije moglo odlučiti njih 20. S pitanjem se nije složilo 6 ispitanika, a devetero ispitanika uglavnom se ne slaže da djelatnici Općine Sv. Đurđ profesionalno, ljubazno i nepristrano postupaju prema mještanima. Središnja vrijednost je 3. 70, tj. ispitanici se uglavnom slažu s gore navedenom tvrdnjom. Odgovori na tvrdnju da djelatnici Općine Sveti Đurđ u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama obavljaju svoj posao prikazani su u grafikonu 13.

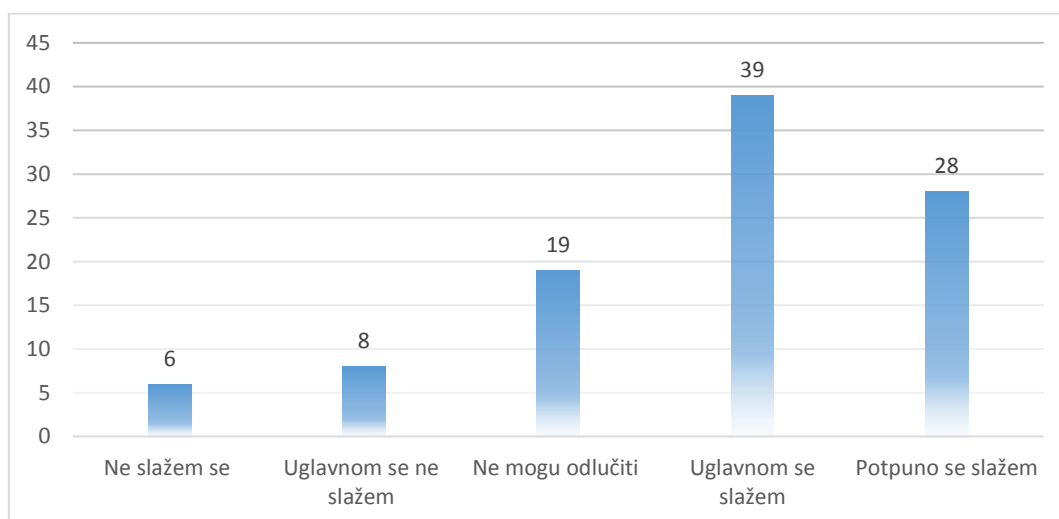
Grafikon 13. Djelatnici Općine Sveti Đurđ u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama obavljaju svoj posao?

Izvor: izradila autorica

Prema podacima prikazanim u grafikonu 13. vidljivo je da 39 ispitanika, odnosno 39% uglavnom se slažu s tvrdnjom da djelatnici Općine Sveti Đurđ u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama obavljaju svoj posao. U potpunosti se slažu njih 25, dok se ne mogu odlučiti 21 ispitanik. S tvrdnjom se ne slaže 9 ispitanika, a uglavnom se ne slaže 6 ispitanika. Dobivena središnja vrijednost na tvrdnju da djelatnici Općine Sveti Đurđ u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama obavljaju svoj posao je 3. 65. Rezultati ispitanika na pitanje pomaže li mještanima Općina Sv. Đurđ po pitanju bilo kakvog problema ili pitanja prikazani su u grafikonu 14.

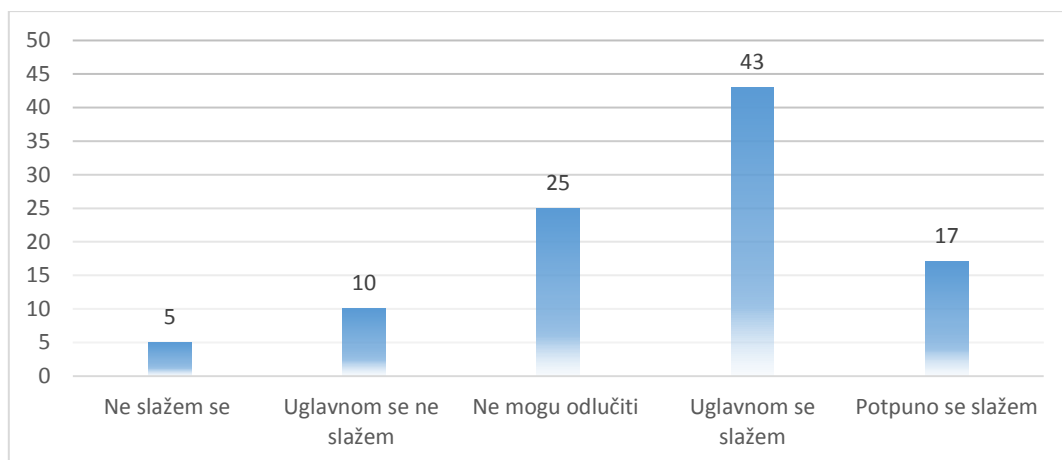
Grafikon 14. Općina Sveti Đurđ pomaže mještanima po pitanju bilo kakvog problem ili pitanja?

Izvor: izradila autorica

Prema rezultatima istraživanja vidljivo je da isto kao i na prethodnom pitanju ispitanici i to njih 39% se uglavnom slažu da Općina Sv. Đurđ pomaže mještanima po pitanju bilo kakvog problema ili pitanja, a 28% ispitanika u potpunosti se slaže s navedenom tvrdnjom. 19 ispitanika se nije moglo odlučiti, dok s pitanjem se nisu složila 6 ispitanika. Uglavnom se ne slažu 8 ispitanika, odnosno 8%. Središnja vrijednost je 3. 75, odnosno ispitanici se uglavnom slažu da Općina pomaže mještanima po pitanju bilo kakvog problema ili pitanja. U sljedećem anketnom pitanju mještani su trebali odgovoriti na pitanje općinska uprava Općine Sv. Đurđ ponaša se u skladu s etičkim normama. U grafikonu 15. prikazani su rezultati o percepciji mještana o etičnosti općinske uprave.

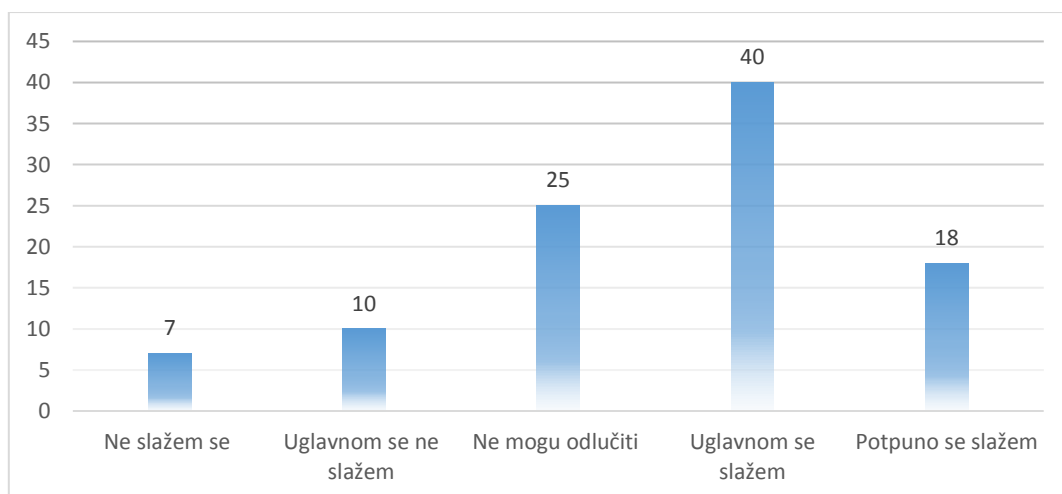
Grafikon 15. Općinska uprava Općine Sveti Đurđ ponaša se u skladu s etičkim normama?

Izvor: izradila autorica

Skoro polovica ispitanika, odnosno 43% uglavnom se slaže da se općinska uprava Općine ponaša u skladu s etičkim normama. Nisu se mogla odlučiti 25 mještana dok se u potpunosti s tvrdnjom složilo 17 ispitanika. Da se općinska uprava ne ponaša u skladu s etičkim normama smatra njih 5, a uglavnom se nisu složila s gore navedenim pitanjem njih 10, što je ujedno i 10%. Dobivenom srednjom vrijednošću od 3.75 vidljivo je da se ispitanici uglavnom slažu s gore navedenom tvrdnjom. Odgovori mještana na tvrdnju da se djelatnici i općinska uprava Općine Sveti Đurđ služe autoritetom radnoga mjesta prikazani su u grafikonu 16.

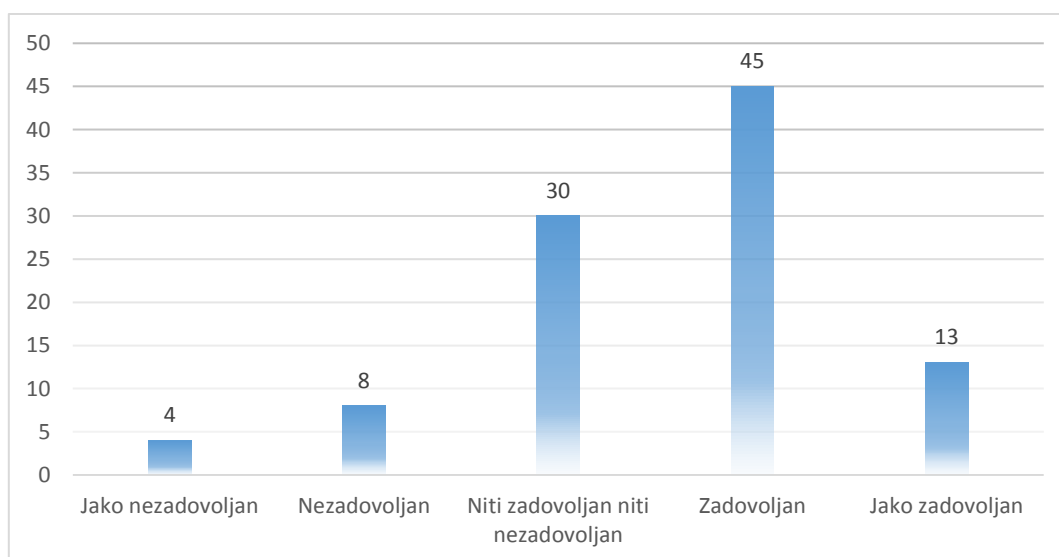
Grafikon 16. Djelatnici i općinska uprava služi se autoritetom radnoga mjesta?

Izvor: izradila autorica

Prema podacima iz grafikona 16. vidljivo je da 40 ispitanika, odnosno 40% smatra da se djelatnici i općinska uprava služe autoritetom radnoga mjesta. Nisu se mogla odlučiti 25 ispitanika, dok su se u potpunosti složila s tvrdnjom 18 ispitanika. Nisu se složila da se djelatnici i općinska uprava služe autoritetom radnoga mjesta 7 ispitanika, a uglavnom se nisu složila 10 ispitanika. Središnja vrijednost je 3. 52, odnosno na granici je između ne mogu se odlučiti i uglavnom se slažu s tvrdnjo da se općinska uprava i djelatnici služe autoritetom radnoga mjesta. Također, mještani su ponovno mogli birati između odgovora od 1 do 5, pri čemu broj 1 znači da su jako nezadovoljni; 2 nezadovoljni; 3 da su niti zadovoljni niti nezadovoljni; 4 zadovoljni; 5 da su jako zadovoljni. Rezultati na pitanje u kojoj mjeri su zadovoljni stručnošću djelatnika općine Sveti Đurđ prikazani su u grafikonu 17.

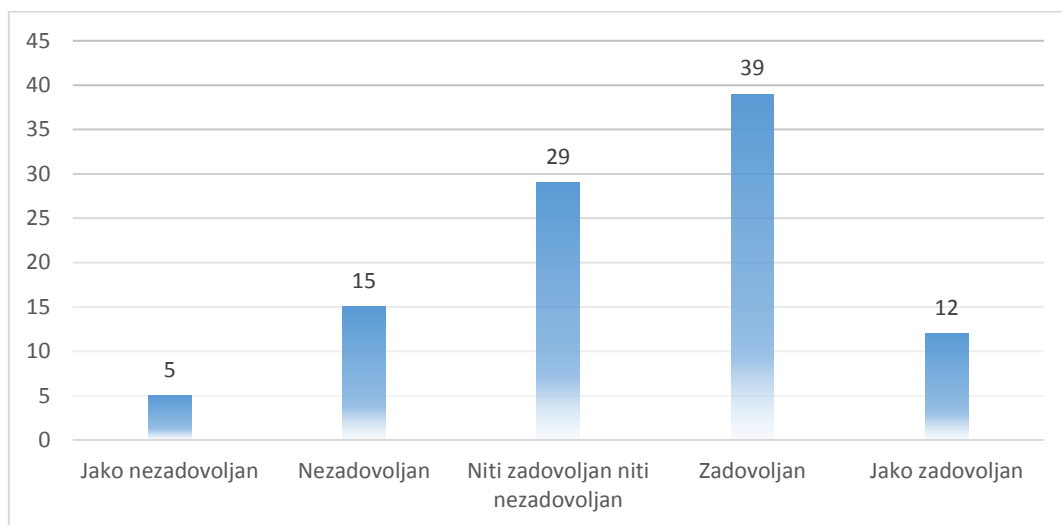
Grafikon 17. U kojoj mjeri ste zadovoljni stručnošću djelatnika Općine Sveti Đurđ?

Izvor: izradila autorica

Vidljivo je iz grafikona 17. da 45 ispitanika, odnosno 45% smatra da su zadovoljni stručnošću djelatnika Općine Sv. Đurđ. Nisu se mogla odlučiti njih 30, dok su jako bila zadovoljna 13 ispitanika. Veliko nezadovoljstvo stručnošću djelatnika Općine Sveti Đurđ izrazila su 4 ispitanika, a nezadovoljnih je bilo 8. Dobivena vrijednost od 3. 55 govori nam da su mještani zadovoljni stručnošću djelatnika Općine Sv. Đurđ. Stav mještana o tome koliko su zadovoljni o tajnosti i povjerljivosti podataka u Općini Sveti Đurđ prikazani su u grafikonu 18.

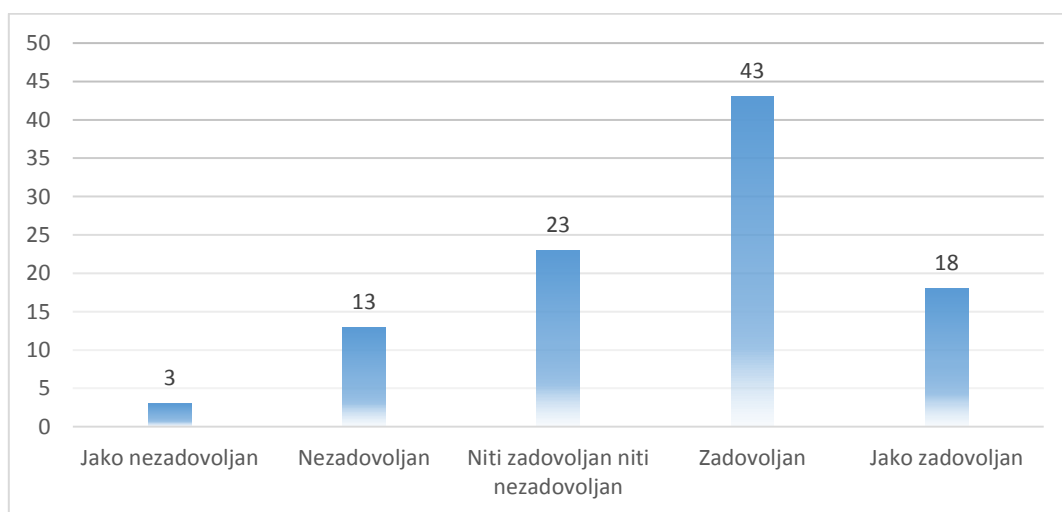
Grafikon 18. U kojoj mjeri ste zadovoljni o tajnosti i povjerljivosti podataka u Općini Sveti Đurđ?

Izvor: izradila autorica

Prema podacima prikazanim u grafikonu 18. vidljivo je da 39 ispitanika zadovoljno tajnošću i povjerljivošću podataka u Općini Sv. Đurđ. Niti zadovoljno, a niti nezadovoljno bilo je njih 29, dok nezadovoljnih je 15 ispitanika. Jako zadovoljni mještani bilo je 12, a jako nezadovoljnih 5 ispitanika. Srednja vrijednost od 3,38 pokazuje nam neutralan stav ispitanika, odnosno ispitanici ne nemaju svoje mišljenje. U sljedećem su grafikonu prikazani odgovori ispitanika na pitanje u kojoj mjeri ste zadovoljni informiranosti o radu općinske uprave u protekloj godini.

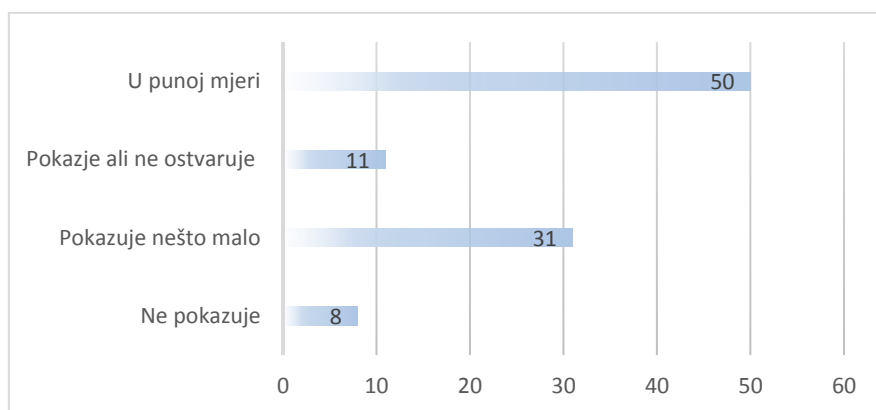
Grafikon 19. U kojoj mjeri ste zadovoljni informiranosti o radu općinske uprave u protekloj godini?

Izvor: izradila autorica

Iz grafikona 19. evidentno je da 43% ispitanika je zadovoljno informiranošću o radu općinske uprave u protekloj godini. Nije se moglo odlučiti njih 23%, dok su jako zadovoljni informiranošću u protekloj godini njih 18%. Jako nezadovoljnih bilo je najmanje, odnosno 3%, a nezadovoljnih 13% ispitanika. Rezultatima prikazanim u grafikonu 19. dobili smo središnju vrijednost koja iznosi 3. 60 i govori nam sa su ispitanici zadovoljni informiranošću o radu općinske uprave u protekloj godini. Odgovori ispitanika na tvrdnju u kojoj mjeri Općina Sv. Đurđ pokazuje namjeru da istinito, pravovremeno i jasno informira mještane o svom radu prikazani su u grafikonu 20.

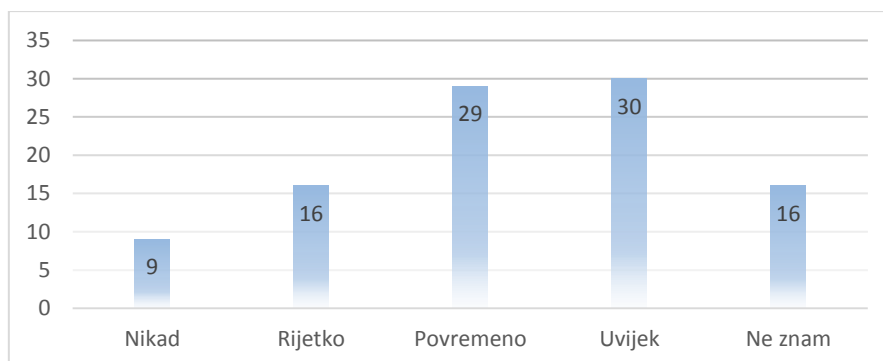
Grafikon 20. U kojoj mjeri Općina Sveti Đurđ pokazuje namjeru da istinito, pravovremeno i jasno informira mještane o svom radu?

Izvor: izradila autorica

Prema odgovorima ispitanika prikazanim u grafikonu 20. vidljivo je da se polovica ispitanika, odnosno 50 mještana složilo s tvrdnjom da Općina Sv. Đurđ u punoj mjeri pokazuje namjeru da istinito, pravovremeno i jasno informira mještane o svom radu. 31 ispitanika smatra da Općina pokazuje nešto malo, dok 11 ispitanika smatra pokazuje namjeru ali ne ostvaruje. Najmanji broj ispitanika, odnosno 8 mještana smatra da Općina Sv. Đurđ ne pokazuje namjeru da istinito, pravovremeno i jasno informira mještane o svom radu. Omogućuje li Općina Sv. Đurđ mještanima iznijeti svoje mišljenje i stavove o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima prikazano je u grafikonu 21.

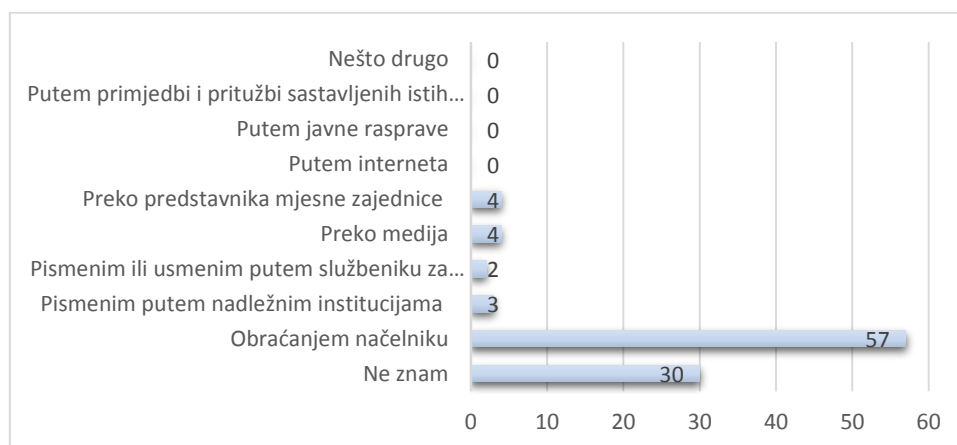
Grafikon 21. Da li Općina Sveti Đurđ omogućuje mještanima iznijeti svoje mišljenje i stavove o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima?

Izvor: izradila autorica

Iz grafikona 21. vidljivo je da ispitanici skoro podjednako su razmišljanja između uvijek i povremeno, odnosno njih 30 smatra da Općina uvijek omogućuje mještanima iznijeti svoje mišljenje i stavove o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima, a 29 mještana smatra da omogućuje povremeno. Isti broj ispitanika, odnosno njih 16 smatra da rijetko općina omogućuje i 16 ispitanika ne zna. 9 ispitanika smatra da Općina nikad ne omogućuje mještanima iznijeti svoje mišljenje i stavove o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima. U sljedećem su pitanju u anketnom upitniku ispitanici su se trebali izjasniti o načinu na koji mještani mogu u Općini Sv. Đurđ iznijeti svoje mišljene i stav o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima. Odgovor na ovo pitanje prikazan je u grafikonu 22.

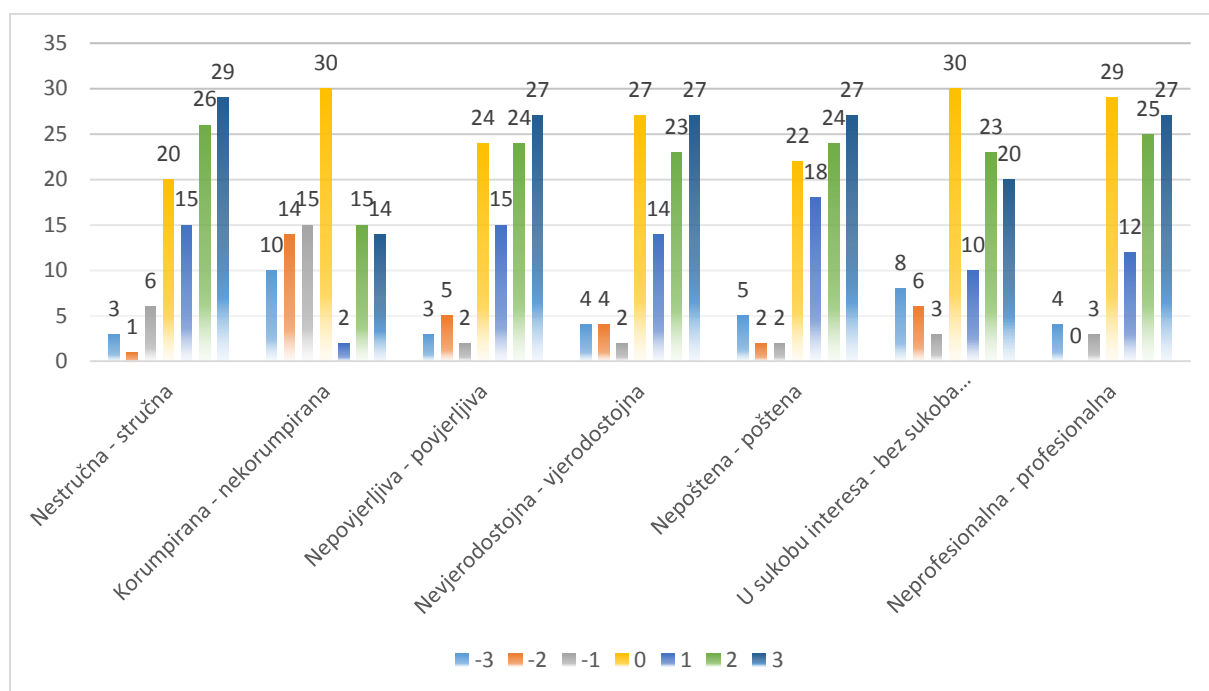
Grafikon 22. Da li znate neki način pomoću kojeg mještani/ka može u Općini Sveti Đurđ iznijeti svoje mišljenje i stav o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima?

Izvor: izradila autorica

Vidljivo je iz grafikona 22. da više od polovica ispitanika, odnosno 57 njih smatra da se direktnim obraćanjem načelniku Općine mještanim može iznijeti svoje mišljenje i stav o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima. Nisu znali na koji način mogu iznijeti svoje mišljenje bilo je 30 ispitanika što je ujedno i 30%. Podjednaki broj ispitanika, odnosno 4 ispitanika reklo je da mogu iznijeti svoje stajalište i mišljene preko medija i preko predstavnika mjesne zajednice. Pismenim putem nadležnim institucijama izjasnilo se troje ispitanika, dok dvojica mještana reklo je da mogu izraziti svoje mišljenje i stajalište pismenim ili usmenim putem službeniku za odnose s javnošću. Ispitanici smatraju da putem interneta, putem javne rasprave, putem primjedbi i pritužbi sastavljenih istih u kutiju, te nešto drugo ne mogu iznijeti svoje stajalište i mišljenje, odnosno nije smatrao niti jedan ispitanik da bi putem navedenih tvrdnji mogli izraziti stav i mišljenje. U sljedećem anketnom pitanju mještani su trebali odgovoriti na pitanje kako oni doživljavaju Općinu Sveti Đurđ. Ispitanici su ovaj put mogli birati između odgovora od -3 do 3. Dakle, ponuđenim međusobno suprotnim pojmovima, odnosno nizom bipolarnih parova odabirali su svoj stupanj na skali od – 3 kao najnegativnijeg do 3 kao najpozitivnijeg stajališta, pri čemu 0 je neutralno stajalište. Odgovori ispitanika prikazani su u grafikonu 23.

Grafikon 23. Općina Sveti Đurđ je za Vas...?

Izvor: izradila autorica

Prema mišljenju mještana Općina za njih je stručna, odnosno 29 ispitanika se slaže s tvrdnjom da je stručna, što je ujedno i 29% ispitanika. Samo 3 ispitanika smatraju sa je Općina Sv. Đurđ nestručna. Iz grafikona se može vidjeti da većina mještana naginje prema pozitivnom polu. 20 ispitanika nije se moglo odlučiti ili procijeniti stručnost Općine. Ako zbrojimo negativan pol od -1 do -3 bilo je 10 ispitanika koji su naginjali prema nestručnosti Općine, dok s druge strane 70 ispitanika u skali od 1 do 3 smatra Općinu Sveti Đurđ stručnom. Dobivena srednja vrijednost o stručnosti odnosno nestručnosti je 137, odnosno Općina Sveti Đurđ po mišljenju ispitanika je stručna.

Ispitanici su na pitanje o korumpiranosti, odnosno nekorumpiranosti rekli da Općina Sv. Đurđ naginje prema 0 odnosno, 30% ispitanika nije moglo procijeniti stajalište. 39 ispitanika odlučilo se prikloniti negativnom polu, tj. od -3 do -1 smatra 39 ispitanika. Pozitivno mišljenje, ili da je Općina nekorumpirana smatra njih 31. Srednja vrijednost na pitanje o nekorumpiranosti, odnosno korumpiranosti je 25, što bi značilo da mještani naginju prema pozitivnom stajalištu o Općini Sv. Đurđ.

Kada je u pitanju povjerljivost Općine iz grafikona 23. vidljivo je da 27% ispitanika smatra Općinu Sv. Đurđ povjerljivom. Svoje stajalište o povjerljivosti nema 24 ispitanika. Negativno razmišljanje o Općini ima 10 ispitanika, odnosno 10% njih smatra

da je Općina nepovjerljiva, dok 66% ispitanika ima pozitivno stajalište o Općini, tj. smatra Općinu Sv. Đurđ povjerljivom. Dobivena srednja vrijednost o povjerljivosti Općine je 123, što znači da veliki broj ispitanika smatra Općinu jako povjerljivom.

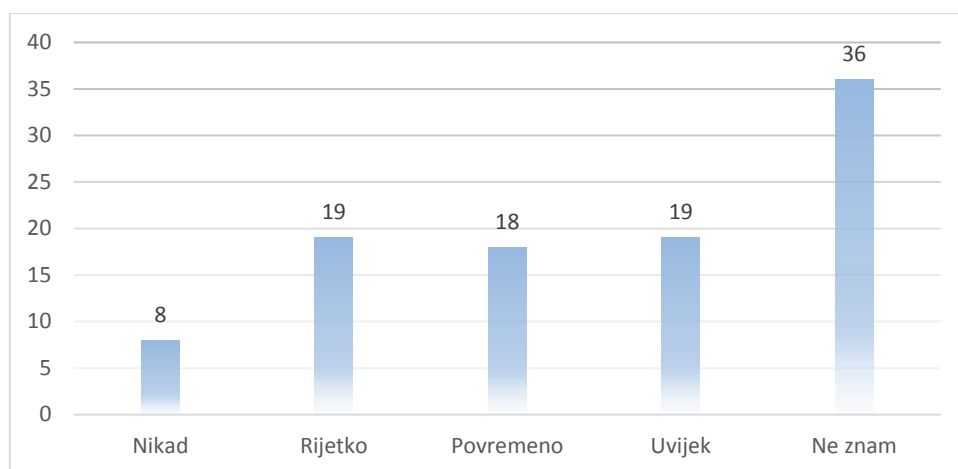
Na pitanje o vjerodostojnosti Općine ispitanici smatraju i to 27% njih Općinu Sv. Đurđ vjerodostojnom. Također, isti broj ispitanika (27) nije znalo izraziti svoje mišljenje, odnosno Općinu ne smatraju ni vjerodostojnom ni nevjerodostojnom. Kada pak gledamo koliko ljudi naginje prema vjerodostojnosti Općine, iz grafikona 23. vidimo da je njih 64, a prema nevjerodostojnosti njih 10. Središnja vrijednost ovih rezultata je 119, što bi značio veliki pozitivan trend prema vjerodostojnosti, odnosno mještani smatraju Općinu Sv. Đurđ vjerodostojnom.

Nadalje, 27% ispitanika smatra Općinu poštenom, dok 22% ispitanika je neodlučno. Ispitanici koji naginju negativnom polu, odnosno od -3 do -1 bilo je 9, a ispitanici koji naginju pozitivnom polu, tj. od 1 do 3 bilo je 69. Iz ovoga dobivena srednja vrijednost je 126, tj. može se zaključiti da ispitanici imaju veliko povjerenje u poštenje Općine Sveti Đurđ.

Što se tiče sukoba interesa u Općini Sv. Đurđ, vidljivo je iz grafikona 23. da 30% ispitanika je neodlučno, odnosno ima neutralno stajalište. Pozitivno stajalište od 1 do 3 ima 53 ispitanika, dok negativno stajalište, odnosno od -3 do -1 ima 17 ispitanika. Dobivena srednja vrijednost je 77, tj. više od polovica mještana smatra da je Općina Sv. Đurđ bez sukoba interesa.

Posljednje pitanje o stajalištu prema Općini Sv. Đurđ je o profesionalizmu. Tako, prema podacima iz grafikona 23. vidimo da 29 ispitanika, odnosno 29% nema svoje stajalište, tj. na skali od -3 do 3 je 0. Pozitivno stajalište, odnosno na skali od 1 do 3 ima 64 ispitanika, a negativno stajalište na skali od -3 do -1 ima samo 7 ispitanika. Dobivena srednja vrijednost je 128, odnosno ispitanici smatraju Općinu Sv. Đurđ profesionalnom. U sljedećem su grafikonu prikazani odgovori ispitanika o omogućavanju maštanima Općine Sv. Đurđ iznijeti pritužbe na rad djelatnika Općine Sv. Đurđ.

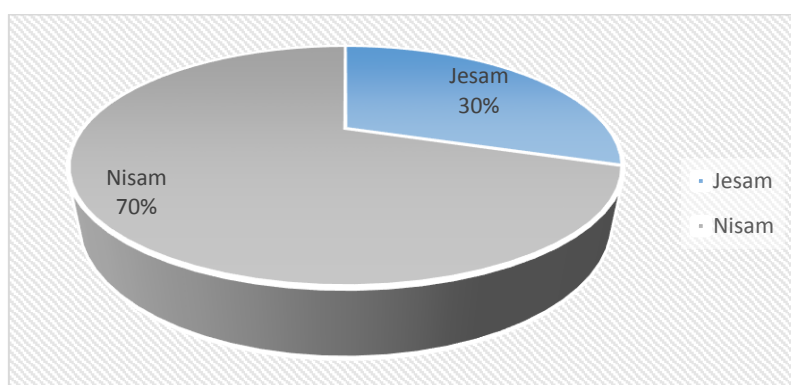
Grafikon 24. Da li Općina Sveti Đurđ omogućuje mještanima/kama iznijeti pritužbe na rad djelatnika i općinske uprave?

Izvor: izradila autorica

Prema podacima dobivenih u grafikonu 24. vidljivo je da 36 ispitanika ne zna mogu li mještani iznijeti pritužbe na rad djelatnika i općinske uprave Općine Sveti Đurđ. Podjednak broj ispitanika, odnosno njih 19 smatra da Općina omogućuje uvijek ili rijetko iznijeti pritužbe na rad djelatnika i općinske uprave. 18 ispitanika smatra da im se omogućuje povremeno, dok 8 mještana smatra da nikad nije omogućeno mještanima iznijeti pritužbe na rad djelatnika i općinske uprave Općine Sveti Đurđ. U sljedećem se grafikonu prikazuju odgovori ispitanika na tvrdnju jesu li upoznati sa sadržajem bilo koje odluke ili drugog podzakonskog akta usvojenog od strane samouprave.

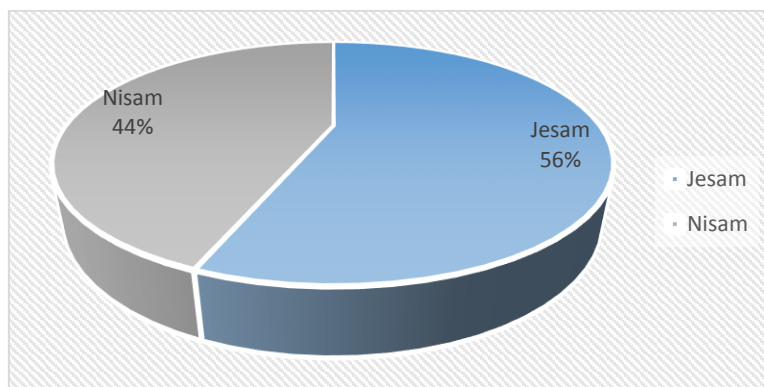
Grafikon 25. Jeste li upoznati sa sadržajem bilo koje odluke ili drugog podzakonskog akta usvojenog od strane samouprave?

Izvor: izradila autorica

Evidentno je iz grafikona 25. da 70% ispitanika nije upoznato sa sadržajem bilo koje odluke ili drugog podzakonskog akta usvojenog od strane samouprave, a 30% ispitanika reklo je da je upoznato sa podzakonskim aktovima i odlukama usvojenih od strane lokalne samouprave. U posljednjem pitanju u anketnom upitniku ispitanici su se trebali izjasniti jesu ili nisu upoznati s godišnjem izvještajem o radu Općine Sv. Đurđ.

Grafikon 26. Upoznatost s godišnjim izvještajem o radu Općine Sveti Đurđ?

Izvor: izradila autorica

U grafikonu 26. vidljivo je da više od polovice ispitanika, odnosno njih 56% je upoznato s godišnjem izvještajem o radu Općine Sv. Đurđ, a 44% ispitanika tvrdi da nije upoznato s godišnjem izvještajem o radu Općine Sv. Đurđ.

7. RASPRAVA

Prema rezultatima istraživanja vidljivo je da 36% ispitanika smatra kako je vrlo malo informirano o radu Općine Sveti Đurđ, no na praćenje o radu Općine Sv. Đurđ malo više od polovice ispitanika, odnosno 54% prati rad Općine. Dalje, 38% mještana izjasnilo se da preko znanaca čuje informacije o radu Općine Sv. Đurđ, a 28% mještana čuje od lokalnih medija. Mještani su rekli da podržavaju način na koji su informirani o Općini Sv. Đurđ i to sa visokih 74%.

Mještani Općine Sv. Đurđ smatraju da je protok informacija zadovoljavajuć, odnosno 40% ispitanika uglavnom se složilo s tvrdnjom, a srednja dobivena vrijednost je 3. 45. Isto tako, 44% uglavnom se slaže s tvrdnjom da se djelatnici Općine Sv. Đurđ ponašaju u skladu s etičkim normama. Ispitanici u najvećem postotku (39%) uglavnom se slažu da djelatnici Općine profesionalno, ljubazno i nepristrano postupaju prema mještanima, te je dobivena visoka srednja vrijednost od 3. 70. Također, mještani u istom postotku (39%) kao i u prethodnom pitanju u anketnom upitniku uglavnom se slažu da djelatnici obavljaju svoj posao u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama, što je vidljivo i dobivenom srednjom vrijednošću od 3.65. 39% ispitanika Općine Sv. Đurđ uglavnom se slaže kako Općina pomaže mještanima po pitanju bilo kakvog pitanja ili problema što je ujedno i srednja dobivena vrijednost od 3. 75. Najveći postotak ispitanika, odnosno 43% uglavnom se slaže kako se općinska uprava Općine Sv. Đurđ ponaša u skladu s etičkim normama, dok s druge strane 40% ispitanika uglavnom se slaže kako djelatnici i općinska uprava se služe autoritetom radnoga mjesta, što je ujedno i srednja vrijednost od 3. 52.

Najveći broj mještana, odnosno 45% smatra djelatnike Općine Sv. Đurđ stručnim, odnosno zadovoljni su stručnošću djelatnika što se ujedno i vidi kroz dobivenu srednju vrijednost od 3. 55. Nadalje, mještani su zadovoljni tajnošću i povjerljivošću podataka u Općini Sv. Đurđ i to u 39% ispitanika. Za razliku od prijašnjih dobivenih središnjih vrijednosti ovdje se vidi mali pad te je 3. 38. Također, 43% mještana je zadovoljno informiranošću o radu općinske uprave u protekloj godini, a srednja dobivena vrijednost je 3. 60 što je podjednako većini pitanja.

Polovica ispitanika, odnosno 50% smatra da općina Sv. Đurđ u punoj mjeri pokazuje namjeru da istinito, pravovremeno i jasno informira mještane o svom radu. Nadalje, najveći broj ispitanika, odnosno 30% smatra da Općina uvijek omogućuje mještanima

iznijeti svoje mišljenje i stavove o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima. Više od polovine ispitanika ili 57% smatra kao obraćanjem načelniku mještani mogu iznijeti svoje mišljenje i stav o aktualnim pitanjima i problemima. Interesantno je da ni jedan ispitanik ne smatra da mogu to isto učiniti putem interneta, putem javne rasprave, putem primjedbi i pritužbi sastavljenih istih u kutiju, te nešto drugo.

Prema mišljenju mještana Općina za njih je stručna, odnosno 29% ispitanika se slaže s tvrdnjom da je stručna, dok samo 3 ispitanika smatraju da je Općina Sv. Đurđ nestručna. Dobivena srednja vrijednost o stručnosti odnosno nestručnosti je 137. Ispitanici i to njih 30% na pitanje o korumpiranosti, odnosno nekorumpiranosti nije moglo procijeniti stajalište, te je srednja vrijednost na pitanje o nekorumpiranosti, odnosno korumpiranosti 25, što znači da mještani imaju pozitivno stajalištu o Općini Sv. Đurđ. Nadalje, najveći broj ispitanika ili 27% smatra Općinu sv. Đurđ povjerljivom, a dobivena srednja vrijednost o povjerljivosti Općine je 123, što ujedno znači da veliki broj ispitanika smatra Općinu jako povjerljivom. Podjednak broj ispitanika ili 27% smatra Općinu vjerodostojnom, odnosno Općinu ne smatraju ni vjerodostojnom ni nevjerodostojnom. Središnja vrijednost ovih rezultata je 119, što bi značio veliki pozitivan trend prema vjerodostojnosti, odnosno mještani smatraju Općinu Sv. Đurđ vjerodostojnom. Nadalje, najveći broj ispitanika ili 27% ispitanika smatra Općinu poštenom. S obzirom da je dobivena srednja vrijednost 126 zaključujemo da je poštenje na zavidnoj razini u Općini. Među ispitanicima koji su sudjelovali u istraživanju, odnosno 30% nije znalo procijeniti ima li u Općini Sv. Đurđ sukoba interesa, a dobivena srednja vrijednost je 77, tj. mještani smatraju Općinu Sv. Đurđ bez sukoba interesa. Također, 29% mještana nije znalo procijeniti profesionalizam u Općini, no 27% mještana smatra Općinu Sv. Đurđ profesionalnom, što je i vidljivo dobivenom srednjom vrijednošću od 128.

Najveći broj ispitanika ili 36% nije znalo omogućuje li Općina Sv. Đurđ iznijeti pritužbe na rad djelatnika i općinske uprave, kao i 70% ispitanika nije upoznato sa sadržajem bilo koje odluke ili drugog podzakonskog akta usvojenog od strane samouprave. Malo više od polovice ispitanika, odnosno 56% upoznato je s godišnjem izvještajem o radu Općine Sv. Đurđ.

Općina Sveti Đurđ, odnosno načelnik smatra da su mještani Općine dosta informirani o radu Općine Sv. Đurđ. Načelnik Jany kaže da redovito daje informacije o radu i

financijama tokom godine, a na kraju godine kroz list Općine daju detaljnije informacije o svemu onome što se događa kroz godinu u Općini Sv. Đurđ. Kroz medije, pretežno putem *Radio Ludbrega*, *Podravskog lista*, *Varaždinskih vijesti*, *VTV-a*, daju informacije o onome što se događa u Općini Sv. Đurđ. Također, načelnik kaže da daju informacije svim medijima koji su prisutni u R. Hrvatskoj, a koji žele saznati što se događa u Općini Sveti Đurđ. Smatra da nema potrebe za ulaganjem u odnosne s javnošću jer on obavlja te poslove jako dobro. Potvrđeno je da etički kodeks ne postoji, ali da ni nije potreban na službenim stranicama Općine Sv. Đurđ, već se orijentiraju prema Ministarstvu. I načelnik i djelatnik tvrde da su međusobni odnosi jako dobri jer su oni mali tim i svatko radi svoj posao. Na pitanje obavljaju li djelatnici Općine Sveti Đurđ posao i odgovornost koja je u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama gospodin Jany kaže svi koji su zaposleni kao i općinska uprava rade svoj posao prema onoj stručnoj spremi koju imaju, a to su: knjigovodstvo, računovodstvo i djelatnik za gospodarstvo. Ostali djelatnici koji su zaposleni u Komunalnom odjelu rade sve što se tiče fizičkog dijela održavanja Općine. Na pitanje o nepostojanju javnih natječaja na mrežnim stranicama za zapošljavanje tvrtki koje su obavljale radove protekle godine na području Općine Sveti Đurđ kaže da nije bio nekih velikih radova za koje bi trebali objaviti natječaj. Također, kaže da prijašnjih godina su raspisivali natječaje za poslovne prostore koji su u sastavu Općine Sv. Đurđ i bili su objavljeni redovno na mrežnim stranicama Općine, a na kraju 2018. godine raspisao se javni natječaj za izgradnju dječjeg vrtića i on se upravo sad realizira. Načelnik kaže da je bio sigurno objavljen na mrežnim stranicama Općine. S obzirom da smo željeli utvrditi točnost ovog podatka i pristupili smo ponovno mrežnim stranicama Općine²³ pronašli smo jedino javne natječaje iz 2015. godine.

Službenik Općine Sveti Đurđ Vitomir Radašić rekao je radi od početka 2011. godine u sektoru za gospodarstvo i da obavlja poslove koji se odnose na gospodarstvo, najviše na prijave na natječaje ministarstava za prijavu projekata, projekte za planove iz EU, za poljoprivredno zemljište i slično. Vrlo kratko rekao je da su to poslovi i odgovornost koja je u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama. Na pitanje smatra li da su mještani bolje informirani s obzirom na prijašnje vodstvo govori da se vidi pomak u informiranju i putem mrežne stranice. Rekao je da se iz godinu u godinu poboljšavaju, odnosno dodaje se sve više informacija. Također, rekao je da mrežna stranica nije

²³ <http://www.sveti-djurdj.hr/dokumenti/natjecaji/>, pristupljeno: 6. 3. 2019.

najbolje osmišljena za objavu nekih dokumenata, jer je bila izrađena prije dosta godina i da bi to trebalo malo promijeniti pa će biti i transparentniji.

Radašić je rekao da su međusobni odnosi otprilike isti, te nema nekih razlika. Budući da je isti tim nema niti bolje niti gore. Kaže da se radi više, ali nema neke razlike. Isto tako govori da su svi smo u dobrom odnosu, nema međusobnih prepirki i slično. Pomažu ono što znaju međusobno, te razmjenjuju informacije.

Dojmovi i zapažanja tijekom intervjua

Načelnik Općine Sv. Đurđ bio je ljubazan i susretljiv. Želio je objasniti „kako stvari stoje“ u Općini Sv. Đurđ, te koje sve planove imaju u budućnosti. Na samom početku rekao je da odnose s javnošću obavlja on jer je Općina premalena, a i da nema potreba za tim kadrom. Također, rekao je da na indeksu transparentnosti stoje sad oko trojke, te je vidljivo poboljšanje iz druge grupe u treću na indeksu transparentnosti. Budući da do ureda načelnika treba proći kroz ured djelatnica za knjigovodstvo i računovodstvo uvidjela se radna atmosfera. Djelatnice su progovorile jedva riječ, odnosno nezainteresirano su odzdravile. Na izlazu nisu ni odzdravile.

Djelatnik koji je zadužen za gospodarstvo i EU fondove bio je vrlo susretljiv, prije nego li je i saznao za intervju lijepo je pozdravio i nasmijao se. Na Općini imaju i jednu djelatnicu koja je na stručnom osposobljavanju. Bila je vedra, nasmijana.

Prije provođenja empirijskog istraživanja postavljena su četiri istraživačka pitanja na koja ćemo odgovoriti na temelju rezultata dobivenih putem nestrukturiranog intervjua načelnika i djelatnika Općine Sv. Đurđ i anketnog upitnika kojeg su anonimno popunjavali mještani Općine Sv. Đurđ.

Prema svemu što je prethodno istaknuto može se zaključiti da su stavovi mještana prema etičnosti općinske uprave ali i djelatnika povoljni, čime je i odgovoreno na prvo istraživačko pitanje. Naime, 43% ispitanika uglavnom se slaže da se općinska uprava Općine ponaša u skladu s etičkim normama, a dobivenom srednjom vrijednošću od 3.75 vidljivo je da se ispitanici uglavnom slažu da se djelatnici općinske uprave Sveti Đurđ ponašaju u skladu s etičkim normama. Isto viđenje ima i načelnik i djelatnik Općine Sv. Đurđ, iako *Etičkog kodeksa* nema na mrežnim stranicama oni se kako je rečeno orijentiraju prema Ministarstvu R. Hrvatske.

No, iz podataka dobivenih istraživanjem vidljivo je i da 40% ispitanika smatra da se djelatnici i općinska uprava služe autoritetom radnoga mjesta što bi značilo da ipak rad djelatnika nije u potpunom skladu s etičkim normama.

Prema drugom istraživačkom pitanju o radu djelatnika Općine Sv. Đurđ, više od polovica mještana smatra da djelatnici Općine Sv. Đurđ profesionalno, ljubazno i nepristrano postupaju prema mještanima. Također, isti broj ispitanika smatra da djelatnici Općine u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama obavljaju svoj posao.

Na treće istraživačko pitanje, odnosno smatraju li mještani da su pravovremeno i istinito informirani o radu lokalne samouprave iz dobivenih rezultata zaključujemo da jesu. Naime, većina ispitanika, odnosno 74% podržava način na koji su informirani o Općini Sveti Đurđ, a polovica ispitanika, odnosno 50% smatra da Općina Sv. Đurđ u punoj mjeri pokazuje namjeru da istinito, pravovremeno i jasno informira mještane o svom radu. Isto tako, nešto malo više od 40% ispitanika smatra da je zadovoljno informiranosti o radu općinske uprave kao i protokom informacija u Općini Sv. Đurđ. Ali, vidljivo je i da 36% ispitanika smatra da je vrlo malo informirano o radu Općine Sveti Đurđ.

Načelnik Općine Sv. Đurđ smatra da su dosta upoznati, odnosno informirani o radu lokalne samouprave, te da on redovito daje informacije o radu, financijama i svemu ostalom što je bitno za Općinu. Kaže da su oni upoznati tokom godine, a na kraju godine kroz list Općine daju detaljnije informacije o svemu što se događalo kroz godinu u Općini Sv. Đurđ.

Službenik Općine kaže da mještani jesu bolje informirani i da se vidi pomak u informiranju i putem mrežne stranice. Budući da je mrežna stranica bila izrađena prije dosta godina i nije najbolje osmišljena za objavu nekih dokumenata ali napredak je ipak vidljiv.

Prema četvrtom istraživačkom pitanju vidljivo je da djelatnici pri obavljanju dužnosti primjenjuju stručno znanje tako da građanima pomažu ostvarivati njihova prava postupajući pritom u skladu s načelom zakonitosti i načelom zaštite javnog interesa. Dakle, prema rezultatima istraživanja vidljivo je da 39% ispitanika uglavnom se slažu da Općina Sv. Đurđ pomaže mještanima po pitanju bilo kakvog problema ili pitanja, a 28% ispitanika u potpunosti se slaže s navedenom tvrdnjom. Također, 45% ispitanika

je zadovoljno, 13% jako zadovoljno je stručnošću djelatnika Općine Sv. Đurđ. Nadalje, 70% ispitanika smatra Općinu Sveti Đurđ stručnom, a dobivena srednja vrijednost je 137, odnosno Općina Sveti Đurđ po mišljenju ispitanika je stručna. Slično stajalište ili 64% ispitanika smatra Općinu profesionalnom, što je i vidljivo kroz dobivenu srednju vrijednost od 128.

Iz intervjua načelnika dobili smo da općinska uprava i svi zaposleni rade svoj posao prema onoj stručnoj spremi koju imaju.

Očito je da mještani Općine Sveti Đurđ koji su sudjelovali u istraživanju smatraju da Općina Sveti Đurđ ponaša se u skladu s etičkim normama kao i da su mještani pravovremeno i istinito informirani o radu lokalne samouprave. Isto tako, ispitanici smatraju da djelatnici Općine Sveti Đurđ obavljaju svoj posao profesionalno, ljubazno i nepristrano, te da djelatnici pri obavljanju dužnosti primjenjuju stručno znanje tako da mještanima pomažu ostvarivati njihova prava postupajući pritom u skladu s načelom zakonitosti i načelom zaštite javnog interesa. Važno je da mještani Općine Sv. Đurđ imaju povjerenje u djelatnike i općinsku upravu Općine Sv. Đurđ jer bez povjerenja u vodstvo lokalnih jedinica samouprave etika u politici bi izgubila svoj smisao.

8. OGRANIČENJA, DOPRINOSI I PREPORUKE ISTRAŽIVANJA

Budući da se je istraživanje provodilo ručno, odnosno „podijeli pa skupi“ zahtijevalo je i puno vremena. Neke ispitanike trebalo je „nagovarati“ da popune anketu, neki nisu vratili ankete... Također, problema je bilo i kod intervjuiranja djelatnika Općine Sv. Đurđ, odnosno nisu bili oduševljeni istim.

U istraživanju sekundarnih izvora bilo je podosta ograničenja. Odnosi s javnošću u politici vrlo su malo istraženi, a u lokalnoj samoupravi moglo bi se čak reći i nimalo. Profesor Tomić pisao je o političkim odnosima s javnošću i on jedini ima nešto o lokalnim jedinicama samouprave. Postoje članci, ali koji nemaju direktnih veza s odnosima s javnošću.

S obzirom na neistraženost lokalnih samouprava kao što smo već naveli u radu rezultati istraživanja mogu pomoći djelatnicima Općine Sveti Đurđ o promišljanju i poboljšanju profesionalnog rada i međusobnih odnosa kako djelatnika tako i općinske uprave. Isto tako, mogu pomoći mještanima Općine Sveti Đurđ ukazat na građanaka prava te boljeg informiranja o radu Općine Sveti Đurđ.

Nadalje, istraživanje je korisno svima koji će se u budućnosti baviti etikom u politici s naglaskom na lokalnu razinu. Posebno je korisno komunikacijskim stručnjacima koji su ili koji će se naći u toj funkciji.

9. ZAKLJUČAK

Etika je znanost o moralu, odnosno filozofska disciplina koja ispituje zasnovanost i izvor morala, temeljne kriterije za vrjednovanje te ciljeve i smisao moralnih htijenja i djelovanja. Postoji nekoliko etičkih teorija, a među glavne etičke teorije spadaju: etika vrline, konzekvencionalizam i deontološka teorija. *Konzekvencijalistička teorija* je gledište da prvenstveno treba imati na umu posljedice naših postupaka. *Deontološka teorija* je stajalište da postoji skup pravila kojih se trebamo pridržavati, a *aretička etika* ili *etika vrline* je gledište da isključivo treba imati na umu vrline i mane ljudi. Etika je vrlo bitna za cijelu struku odnosa s javnošću kao i za političke odnose s javnošću. Naime, svaka profesija zahtjeva posebna znanja i vještine važne za javnu dobrobit, prema tome podrazumijeva se da su sposobni obavljati samo kvalificirani pojedinci, a to govori i o nužnosti etičkog kodeksa i njegovoga provođenja.

Modernizacijom političkih sustava, odnosno uvođenjem novih tehnika omogućene su brze promjene u prikupljanju i obradi informacija te njihovu objavljivanju. Osnovne odrednice novih, modernijih pristupa u upravljanju smatraju se: izbjegavanje tradicionalnog odnosa između vlasti i običnih ljudi kao i neravnopravnosti o tome pitanju, aktivno odlučivanje građana, te ideja minimalnog upletanja države u živote pojedinaca. Zapravo, te odrednice predstavljaju temelj za razvoj novog polazišta u odnosima s javnošću, koji polako nadilaze dosadašnje načine informiranja. Izuzetno značenje u procesima modernizacije i uvođenja novih informatičkih tehnologija ima otvaranje novih mogućnosti pristupa informacijama, što samo po sebi postavlja građane u središte zbivanja. Nove tehnologije mogu znatno poboljšati komuniciranje političara i lokalne zajednice.

Maretić prema (Harvey, 1995) kaže: „Lokalne se vlasti razlikuju prema tome koliko važnosti pridaju profesionalnoj praksi odnosa s javnošću.“. Ističe nekoliko osnovnih ciljeva cjelokupnih komunikacijskih aktivnosti stručnjaka u lokalnim sredinama, od kojih je na prvome mjestu važnost planiranja, uspostava i održavanje korporativnog karaktera vlasti. Najvažnije smatra upravljanje resursima na korist građana i zajednice. Također, izuzetno važno je i ulaganje znanja i napora u čuvanje identiteta. Jedan od najvažnijih zadataka jest informirati građane o političkim odlukama, koje utječu na kvalitetu i obilježja života na određenom području. Među najodgovornije zadaće spada održavati otvorenost komunikacijskih kanala, koristeći se različitim medijima. Isto tako,

ističe i dužnost upravljanja funkcijom odnosa s javnošću uz poštivanje svih profesionalnih normi. Vrlo značajan element u odnosu između predstavnika lokalnih vlasti, medija i građana jest važnost prenošenja informacija (Maretić, 2008 :92)

Za potrebe diplomskog rada provedena su dva različita pristupa u istraživanju. Prvi instrument za prikupljanje podataka bio je nestrukturirani intervju načelnika Općine Sveti Đurđ i djelatnika Općine. Intervjuom su se pokušala dobiti dublja razmišljanja o problemu, odnosno dobiti mišljenje o međusobnom odnosu viđenja informiranosti mještana Općine Sveti Đurđ.

Putem anketnog upitnika istraživali su se stavovi mještana Općine Sv. Đurđ o etičnosti općinske uprave, odnosno pridržavanje etičkih normi. Također, nastojalo se uvidjeti predodžba mještana o informiranosti o radu općinske uprave, tj. omogućuje li Općina Sveti Đurđ pravovremeno, točno i jasno informiranje svojih mještana o radu lokalne samouprave. U istraživanju su sudjelovala 100 ispitanika iz područja Općine Sveti Đurđ, a intervju i anketiranje provedeno je tijekom veljače 2019. godine.

Istraživanje mještana Općine Sv. Đurđ pokazalo je da su stavovi mještana prema etičnosti općinske uprave ali i djelatnika jako povoljni, a isto viđenje ima i načelnik i djelatnik Općine Sv. Đurđ, iako *Etičkog kodeksa* nema na mrežnim stranicama oni se kako je rečeno orijentiraju prema Ministarstvu R. Hrvatske. Nadalje, stavovi mještana prema radu djelatnika Općine Sv. Đurđ također su jako pozitivni. Naime, više od polovica mještana smatra da djelatnici Općine Sv. Đurđ profesionalno, ljubazno i nepristrano postupaju prema mještanima kao i da djelatnici Općine u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama obavljaju svoj posao. Također, mještani smatraju da su pravovremeno i istinito informirani o radu lokalne samouprave, a načelnik Općine Sv. Đurđ smatra da su dosta upoznati, odnosno informirani o radu lokalne samouprave, te da on redovito daje informacije o radu, financijama i svemu ostalome što je bitno za Općinu. Ispitanici također smatraju da djelatnici pri obavljanju dužnosti primjenjuju stručno znanje tako da građanima pomažu ostvarivati njihova prava postupajući pritom u skladu s načelom zakonitosti i načelom zaštite javnog interesa. Iz intervju a načelnika dobili smo da općinska uprava i svi zaposleni rade svoj posao prema onoj stručnoj spremi koju imaju. Važno je da mještani Općine Sv. Đurđ imaju povjerenje u djelatnike i općinsku upravu Općine Sv. Đurđ jer bez povjerenja u vodstvo lokalnih jedinica samouprave etika u politici bi izgubila svoj smisao.

S obzirom na to da do sada nisu bila provedena slična istraživanja u kojima su sudjelovali mještani Općine Sv. Đurđ, rezultati istraživanja provedenog za potrebe diplomskog rada mogu pomoći djelatnicima Općine Sveti Đurđ o promišljanju i poboljšanju profesionalnog rada i međusobnih odnosa kako djelatnika tako i općinske uprave. Također, od iznimne je koristi djelatnicima i općinskoj upravi Općine jer se u radu nalaze različiti etički kodeksi i smjernice za državne službenike. Isto tako, mogu pomoći mještanima Općine Sveti Đurđ ukazati na građanaka prava te boljeg informiranja o radu Općine Sveti Đurđ.

10. LITERATURA

1. Augustinović, Pavičić, Greta: *Upravljački sustav u jedinicama lokalne samouprave*, Hrvatska i komparativna javna uprava: časopis za teoriju i praksu javne uprave, Vol. 3 No. 3 – 4, 2001.
2. Berčić, Boran: *Filozofija*, Ibis grafika, Zagreb, 2012.
3. Cutlip, M. Scott, Center, H. Allen, Broom, M. Glen: *Odnosi s javnošću*, Mate d. o. o., Zagreb, 2003.
4. Day, A. Louis: *Etika u medijima*, Klub Plus, Beograd, 2004.
5. Franken, K. William: *Etika*, KruZak, Zagreb, 1998.
6. Kangrga, Milan: *Etika. Osnovni problemi i pravci*, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2004.
7. Maretić, Meri: *Komuniciranje u lokalnim sredinama*, MediAnali, Vol. 2, No. 3, 2008.
8. Marinac, Antun, Mujić, Nihada, Štefanac, Karolina: *Primjena marketinga u jedinicama lokalne samouprave s osvrtom na grad Požegu*, Ekonomski vjesnik, Vol. XVI No. 1 – 2, 2003.
9. Mejovšek, Milko: *Metode znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima*, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2008.
10. Milas, Dorotea: *Etički konflikti u odnosima s javnošću*, MediAnali, Vol. 6, No. 11, 2012.
11. Milas, Goran: *Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima*, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2005.
12. Rajko, Alen: *Nadzor nad tijelima unutarnjih poslova*, Hrvatska javna uprava, god 2. (2000), broj 1., str.: 121 – 156.
13. Sisek, Boris: *Stakeholderski pristup korporaciji i ekonomiji*, Ekonomski pregled Vol. 52 No. 1 – 2, 2001.
14. Tkalac Verčić, Ana: *Odnosi s javnošću*, Hrvatska udruga za odnose s javnošću, Zagreb, 2015.
15. Tkalac Verčić, Ana, Sinčić Čorić, Dubravka, Pauloški Vokić Nina: *Priručnik za metodologiju istraživačkog rada; kako osmisliti, provesti i opisati znanstveno i stručno istraživanje*, M.E.P. d.o.o., Zagreb, 2010.
16. Tomić, Zoran: *Politički odnosi s javnošću*, Synopsis d. o. o., Zagreb – Sarajevo, 2017.

17. Tomić, Zoran: *Odnosi s javnošću teorija i praksa*, II. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, Synopsis d. o. o., Zagreb – Sarajevo, 2016.
18. Verčić, D. i sur.: *Odnosi s medijima*, Massmedia, Zagreb, 2004.
19. <http://www.sveti-djurdj.hr/dokumenti/>, Općina Sveti Đurđ: *Strategija razvoja općine Sveti Đurđ do 2020 godine*, Azra d. o. o..
20. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=18496>.
21. <http://www.sveti-djurdj.hr/>.
22. http://www.huoj.hr/files/File/Eticki_kodeks_HUOJ_final.pdf.
23. <https://udruga-opcina.hr/hr/o-nama/lokalna-samouprava-u-rh-73>.
24. <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-sluzbenick-sustav/etika/783>.

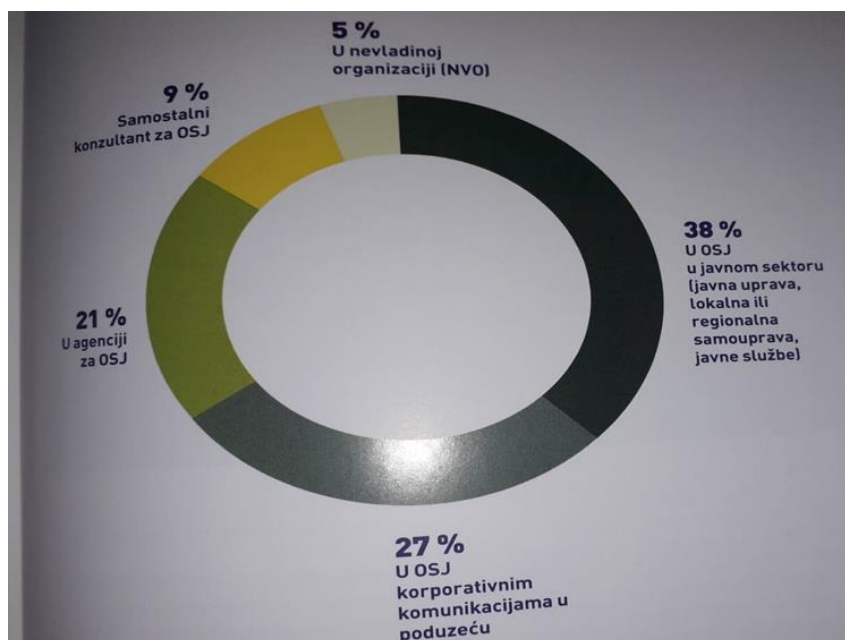
11. POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Uzorak ispitanika s obzirom na spol.....	40
Grafikon 2. Uzorak ispitanika s obzirom na dob.....	40
Grafikon 3. Uzorak ispitanika s obzirom na stupanj obrazovanja.....	41
Grafikon 4. Uzorak ispitanika s obzirom na radni status.....	41
Grafikon 5. Uzorak ispitanika s obzirom na članstvo u političkoj stranci.....	42
Grafikon 6. Informiranost o radu Općine Sveti Đurđ.....	43
Grafikon 7. Praćenje rada Općine Sveti Đurđ.....	44
Grafikon 8. Od koga najčešće čujete informacije o radu Općine Sveti Đurđ?.....	44
Grafikon 9. Podržavate li način na koji ste informirani o Općini Sveti Đurđ?.....	45
Grafikon 10. Protok informacija u Općini Sveti Đurđ je zadovoljavajuć?.....	45
Grafikon 11. Djelatnici Općine Sv. Đurđ ponašaju se u skladu s etičkim normama?...46	
Grafikon 12. Djelatnici Općine Sveti Đurđ profesionalno, ljubazno i nepristrano postupaju prema mještanima?.....	47
Grafikon 13. Djelatnici Općine Sveti Đurđ u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama obavljaju svoj posao?.....	47
Grafikon 14. Općina Sveti Đurđ pomaže mještanima po pitanju bilo kakovog problem ili pitanja?.....	48
Grafikon 15. Općinska uprava Općine Sveti Đurđ ponaša se u skladu s etičkim normama?.....	49
Grafikon 16. Djelatnici i općinska uprava služi se autoritetom radnoga mjesta?.....	49
Grafikon 17. U kojoj mjeri ste zadovoljni stručnošću djelatnika Općine Sveti Đurđ?...50	
Grafikon 18. U kojoj mjeri ste zadovoljni o tajnosti i povjerljivosti podataka u Općini Sveti Đurđ?.....	51
Grafikon 19. U kojoj mjeri ste zadovoljni informiranošću o radu općinske uprave u protekloj godini?.....	51
Grafikon 20. U kojoj mjeri Općina Sveti Đurđ pokazuje namjeru da istinito, pravovremeno i jasno informira mještane o svom radu?.....	52
Grafikon 21. Da li Općina Sveti Đurđ omogućuje mještanima iznijeti svoje mišljenje i stavove o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima?.....	53
Grafikon 22. Da li znate neki način pomoću kojeg mještatin/ka može u Općini Sveti Đurđ iznijeti svoje mišljenje i stav o aktualnim lokalnim pitanjima i problemima?.....	53
Grafikon 23. Općina Sveti Đurđ je za Vas...?.....	55

Grafikon 24. Da li Općina Sveti Đurđ omogućuje mještanima/kama iznijeti pritužbe na rad djelatnika i općinske uprave?.....	57
Grafikon 25. Jeste li upoznati sa sadržajem bilo koje odluke ili drugog podzakonskog akta usvojenog od strane samouprave?.....	57
Grafikon 26. Upoznatost s godišnjim izvještajem o radu Općine Sveti Đurđ?.....	58

12. PRILOZI

Slika 1: Udio radnih mjesta hrvatskih stručnjaka za odnose s javnošću prema sektoru.²⁴

Slika 2: Položaj Općine Sveti Đurđ u Varaždinskoj županiji.²⁵

²⁴ Tkalac Verčić, Ana: *Odnosi s javnošću*, Hrvatska udruga za odnose s javnošću, Zagreb, 2015.

²⁵ <http://www.sveti-djurdj.hr/dokumenti/>, Općina Sveti Đurđ: *Strategija razvoja Općine Sveti Đurđ do 2020 godine*, Azra d. o. o., preuzeto 20. 1. 2019.

Prilog 1: Anketni upitnik

Poštovani,

ova anketa provodi se s ciljem prikupljanja primarnih podataka za izradu diplomskog rada na temu „Politika na lokalnoj razini i etika odnosa s javnošću“. Anketa je potpuno anonimna, te je namijenjena isključivo mještanima Općine Sveti Đurđ.

Vaši odgovori su od velike važnosti te Vas ljubazno molim da odvojite nekoliko minuta i da iskreno odgovorite na sljedeća pitanja.

Unaprijed se zahvaljujem!

1. KOJEG STE RODA?
 - ☐ muško
 - ☐ žensko
2. DOBNA SKUPINA KOJOJ PRIPADATE?
 - ☐ 18 – 30
 - ☐ 31 – 45
 - ☐ 46 – 60
 - ☐ 61 i više
3. KOJI JE VAŠ STUPANJ OBRAZOVANJA?
 - ☐ Osnovnoškolsko obrazovanje
 - ☐ Srednjoškolsko obrazovanje
 - ☐ Viša, prvostupanjska, dodiplomski studij
 - ☐ Visoka, magisterij, diplomski studij
 - ☐ Poslijediplomski studij, doktorat
4. KOJI JE VAŠ RADNI STATUS?
 - ☐ Nezaposleni
 - ☐ Zaposleni kod poslodavca
 - ☐ Zaposleni u državnoj službi
 - ☐ Poduzetnik
 - ☐ Poljoprivrednik; OPG
 - ☐ Student
 - ☐ Umirovljenik
 - ☐ Dodatni, honorarni poslovi
5. JESTE LI ČLAN NEKE POLITIČKE STRANKE?
 - ☐ Da
 - ☐ Ne

6. KOLIKO STE INFORMIRANI O RADU OPĆINE SVETI ĐURĐ?

- ☐ Nimalo
- ☐ Vrlo malo
- ☐ Dobro
- ☐ Vrlo dobro
- ☐ Odlično

7. PRATITE LI RAD OPĆINE SVETI ĐURĐ?

- ☐ Da
- ☐ Ne

8. OD KOGA NAJČEŠĆE ČUJETE INFORMACIJE O RADU OPĆINE SVETI ĐURĐ?

- ☐ Ni od koga
- ☐ Od lokalnih medija
- ☐ Od nacionalnih medija
- ☐ Preko interneta i društvenih mreža
- ☐ Preko znanaca
- ☐ Direktnim sudjelovanjem u radu općinske uprave
- ☐ Drugdje

9. PODRŽAVATE LI NAČIN NA KOJI STE INFORMIRANI O OPĆINI SVETI ĐURĐ?

- ☐ DA
- ☐ NE

MOLIM VAS DA IZNESETE SVOJE STAVOVE O SLJEDEĆIM TVRDANJAM ZAOKRUŽIVANJEM JEDNOG OD BROJEVA PONUĐENIH ODGOVORA:

(1- ne slažem se, 2 - uglavnom se ne slažem, 3 - ne mogu odlučiti, 4 – uglavnom se slažem, 5 - potpuno se slažem)

10. PROTOK INFORMACIJA U OPĆINI SVETI ĐURĐ JE ZADOVOLJAVAJUĆ?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

11. DJELATNICI OPĆINE SVETI ĐURĐ PONAŠAJU SE U SKLADU S ETIČKIM NORMAMA?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

12. DJELATNICI OPĆINE SVETI ĐURĐ PROFESIONALNO, LJUBAZNO I NEPRISTRANO POSTUPAJU PREMA MJEŠTANIMA?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

13. DJELATNICI OPĆINE SVETI ĐURĐ U SKLADU SA ZNANJEM, ISKUSTVOM I KOMPECENCIJAMA OBAVLJAJU SVOJ POSAO?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

14. OPĆINA SVETI ĐURĐ POMAŽE MJEŠTANIMA PO PITANJU BILO KAVKOVOG PROBLEM ILI PITANJA?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

15. OPĆINSKA UPRAVA OPĆINE SVET ĐURĐ PONAŠA SE U SKLADU S ETIČKIM NORMAMA?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

16. DJELATNICI I OPĆINSKA UPRAVA SLUŽI SE AUTORITETOM RADNOGA MJESTA?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

MOLIM VAS DA IZNESETE SVOJE STAVOVE O SLJEDEĆIM TVRDANJAM ZAOKRUŽIVANJEM JEDNOG OD BROJEVA PONUĐENIH ODGOVORA:

(1 – jako nezadovoljni, 2 – nezadovoljni, 3 – niti zadovoljan, niti nezadovoljan, 4 – zadovoljan, 5 – jako zadovoljan)

17. U KOJOJ MJERI STE ZADOVOLJNI STRUČNOŠĆU DJELATNKA OPĆINE SVETI ĐURĐ?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

18. U KOJOJ MJERI STE ZADOVOLJNI O TAJNOSTI I POVJERLJIVOSTI PODATAKA U OPĆINI SVETI ĐURĐ?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

19. U KOJOJ MJERI STE ZADOVLJNI INFORMIRANOŠĆU O RADU
OPĆINSKE UPRAVE U PROTEKLOJ GODINI?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

20. U KOJOJ MJERI OPĆINA SVETI ĐURĐ POKAZUJE NAMJERU DA
ISTINITO, PRAVOVREMENO I JASNO INFORMIRA MJEŠTANE O SVOM
RADU?

- ☐ Ne pokazuje
- ☐ Pokazuje nešto malo
- ☐ Pokazuje ali ne ostvaruje
- ☐ U punoj mjeri

21. DA LI OPĆINA SVETI ĐURĐ OMOGUĆUJE MJEŠTANIMA IZNIJETI
SVOJE MIŠLJENJE I STAVOVE O AKTUALNIM LOKALNIM PITANJIMA I
PROBLEMIMA?

- ☐ Nikad
- ☐ Rijetko
- ☐ Povremeno
- ☐ Uvijek
- ☐ Ne znam

22. DA LI ZNATE NEKI NAČIN POMOĆU KOJEG MJEŠTANIN/KA MOŽE U
OPĆINI SVETI ĐURĐ IZNIJETI SVOJE MIŠLJENJE I STAV O AKTUALNIM
LOKALNIM PITANJIMA I PROBLEMIMA?

- ☐ Ne znam
- ☐ Obraćanjem načelniku
- ☐ Pismenim putem nadležnim institucijama
- ☐ Pismenim ili usmenim putem službeniku za odnose s javnostima
- ☐ Preko medija
- ☐ Preko predstavnika mjesne zajednice
- ☐ Putem interneta
- ☐ Putem javne rasprave
- ☐ Putem primjedbi i pritužbi sastavljanjem istih u kutiju
- ☐ Nešto drugo

23. OPĆINA SVETI ĐURĐ JE ZA VAS...? (Zaokružite broj tvrdnje koji je Vaš primjereni stupanj na skali od -3 do 3.)

NESTRUČNA	- 3	- 2	- 1	0	1	2	3	STRUČNA
KORUMPIRANA	- 3	- 2	- 1	0	1	2	3	NEKORUMPIRANA
NEPOVJERLJIVA	- 3	- 2	- 1	0	1	2	3	POVJERLJIVA
NEVJERODOSTOJNA	- 3	- 2	- 1	0	1	2	3	VJERODOSTOJNA
NEPOŠTENA	- 3	- 2	- 1	0	1	2	3	POŠTENA
U SUKOBA INTERESA	- 3	- 2	- 1	0	1	2	3	BEZ SUKOBA INTERESA
NEPROFESIONALNA	- 3	- 2	- 1	0	1	2	3	PROFESIONALNA

24. DA LI OPĆINA SVETI ĐURĐ OMOGUĆUJE MJEŠTANIMA/KAMA IZNIJETI PRITUŽBE NA RAD DJELATNIKA I OPĆINSKE UPRAVE?

- ☐ Nikad
- ☐ Rijetko
- ☐ Povremeno
- ☐ Uvijek
- ☐ Ne znam

25. JESTE LI UPOZNATI SA SADRŽAJEM BILO KOJE ODLUKE ILI DRUGOG PODZAKONSKOG AKTA USVOJENOG OD STRANE SAMOUPRAVE?

- ☐ Jesam
- ☐ Nisam

26. JESTE LI UPOZNATI S GODIŠNJIM IZVJEŠTAJEM O RADU OPĆINE SVETI ĐURĐ?

- ☐ Jesam
- ☐ Nisam

Prilog 2: Pitanja i transkripcija intervjua

Za načelnika Općine Sveti Đurđ, Josip Jany

1. Koliko su odnosi s javnošću, odnosno s mještanima i širom javnošću za Vas bitni?

Odnosi sa mještanima Općine Sv. Đurđ, meni kao načelniku jako bitni i ja redovno dajem informacije o radu, financijama i svemu ostalom što mora biti i što je bitno za Općinu, tako da oni su upoznati tokom godine, a na kraju godine kroz list Općine mi dajemo detaljnije informacije o svemu onome što se događa kroz godinu u Općini Sv. Đurđ.

2. Preko kojih medija najčešće informirate užu i širu javnost o radu Općine?

Mediji koji su prisutni na našem području je Radio Ludbreg. Podravski list, zatim Varaždinske vijesti, Regional i e Varaždin. Imamo i Večernji list, tu su i televizijske emisije koje mi (...) VTV Varaždin, RTL, HRT, Nova TV, svi mediji koji su prisutni u Republici Hrvatskoj, a prisutni su na našem području su informirani prema svojim željama, ali i prema nama koji mi želimo dati informacije, što se događa u Općini Sv. Đurđ.

3. Koja je vaša percepcija kako mještani vide informiranost o radu općinske uprave?

Smatram da su dosta upoznati, a i imamo određene kontrole od strane Ministarstava tako da je taj dio segmenta pokriven od njihove strane.

4. Pretraživajući mrežne stranice Općine zamijetila sam da ne postoji *Etički kodeks*? Ako ne postoji prema kojim smjernicama se orijentirate?

To je onaj dio koji kroz Ministarstvo, mi imamo sve što se radi na Općini i dobivaju sredstva bio kog Ministarstva – to je totalno transparentno.

Orijentiramo se prema Ministarstvu.

5. Da li djelatnici Općine Sveti Đurđ obavljaju posao i odgovornost koja je u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama?

Pa, da općinska uprava i zaposleni koji su rade svoj posao prema onoj stručnoj spremi koju imaju, a to s: knjigovodstvo, računovodstvo, odnosi sa javnošću, prema EU fondovima, to je taj tim koji je na Općini. Djelatnici koji su tu zaposleni rade sve što se tiče fizičkog dijela održavanja Općine itd.

6. Zamijetila sam da na mrežnim stranicama Općine ne postoje javni natječaji za zapošljavanje tvrtki koje su obavljale radove protekle godine na području Općine Sveti Đurđ?

Prošle godine, 2018. nije bio nekih tako velikih radova koje bi trebali bilo objaviti natječaj, a onih prijašnjih godina smo raspisivali natječaje za poslovne prostore koji su u sastavu Općine Sv. Đurđ i bili su objavljeni redovno na stranicama Općine, a ove godine imamo, tj. na kraju 2018. godine javni natječaj za izgradnju dječjeg vrtića i on se upravo sad realizira i bio je na stranicama Općine sigurno.

7. Koliko ste zadovoljni međusobnim odnosima između djelatnika? Objasnite?

Međusobni odnos će se uvidjeti dolaskom na teren.

Čista petica. Mogu reći da ovaj mali tim općine koji je tu na općini radi posao koji je već i nezahvalan, budući da sve dalje sve više i problema i sve više se traži od raznih ministarstava i raznih inspekcija, ali mislim da oni to rade jako dobro.

Za službenika u Općini Sveti Đurđ, Vitomir Radašić

1. S obzirom da na mrežnim stranicama je istaknuto da Općina ima šest stalno zaposlenih djelatnika, od čega su dva u Jedinstvenom upravnom odjelu te četiri u Komunalnom odjelu, zanima me u koji sektor ste Vi svrstani?

U sektor gospodarstva!

2. Koje poslove vodite u Općini Sv. Đurđ?

Poslovi koji se odnose na gospodarstvo, najviše na prijave na natječaje ministarstava za prijavu projekata, projekte za planove iz EU, za poljoprivredno zemljište....

3. Da li su to poslovi i odgovornost koja je u skladu sa znanjem, iskustvom i kompetencijama?

Jesu!

4. Kako ste dugo zaposleni u Općini Sveti Đurđ?

Od početka 2011. god.

5. S obzirom na prijašnje vodstvo smatrate da su mještani bolje informirani o radu lokalne samouprave? Ako da, na koji način?

Mještani jesu bolje informirani, s obzirom da se vidi pomak u informiranju i putem mrežne stranice. Znači svake godine imamo poboljšanja, malo više informacija se

dodaje! Možda mrežna stranica nije najbolje osmišljena za objavu nekih dokumenata, s obzirom da je bila izrađena prije dosta godina. Možda bi to trebalo malo promijeniti pa će bit transparentniji.

6. Tko nadograđuje stranicu?

Ja!

7. Također, s obzirom na prijašnje vodstvo smatrate da su međusobni odnosi u Općini Sveti Đurđ bolji ili gori? Objasnite?

Odnosi su otprilike isti, nema nekih razlika! Otprilike je ista razina, niti bolje niti gore! Radi se više, ali nema neke razlike!

8. U kakvom ste odnosu sa ostalim djelatnicima općine Sveti Đurđ? Pomažete li jedno drugima u smislu razmjenjivanja informacija?

Svi smo u dobrom odnosu, nema međusobnih prepirki i slično. Pomažemo ono što znamo međusobno. Razmjenjuju informacije.

Zapažanja i dojmovi

Dolaskom na teren, načelnik bio je ljubazan i susretljiv. Želio je objasniti kako stvari stoje u Općini Sv. Đurđ. koje sve planove imaju u budućnosti. Na samom početku rekao je da odnose s javnošću obavlja on jer je Općina premalena, a i da nema potreba za tim kadrom. Također rekao je da na indeksu transparentnosti stoje (ocjenjuje ministarstvo) oko trojke. Budući da do ureda načelnika treba proći kroz ured djelatnica za knjigovodstvo i računovodstvo uvidjela radnu atmosferu. Djelatnice su progovorile jedva riječ, odnosno nezainteresirano su odzdravile. Na izlazu nisu ni odzdravile.

Djelatnik koji je za EU fondove i gospodarstvo bio je vrlo susretljiv, prije nego li je i saznao za intervju lijepo je pozdravio i nasmijao se. Na Općini imaju i jednu djelatnicu koja je na stručnom osposobljavanju. Bila je vedra, nasmijana.

Sveučilište
Sjever

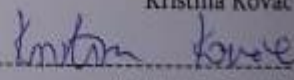

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOSTI ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnog rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Kristina Kovač, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključiva autorica diplomskog rada pod naslovom *Politika na lokalnoj razini i etika odnosa s javnošću* te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

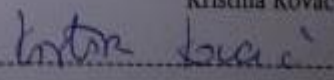
Studentica:
Kristina Kovač

(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Kristina Kovač, neopozivo izjavljujem da sam suglasna s javnom objavom diplomskog rada pod naslovom *Politika na lokalnoj razini i etika odnosa s javnošću* čija sam autorica.

Studentica:
Kristina Kovač

(vlastoručni potpis)